

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 7

Pentadienis, Vasario (February) 12, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Masinis Mitingas Toronte Karštai Pritarė Kalbėtojams už Sugyvenimą

TORONTO. — Praėjusį sekmadienį čia, Massey Hall, įvyko masinis mitingas už taiką, kuriame dalyvavo virš 2,000 žmonių, kurie karštai pritarė kalbėtojams už taiką, sugyvenimą. Atsikreipus aukų taikos reikalams, susirinkusieji suaukojo \$1,574.

Kalbėjo Dr. J. G. Endicott, Kanados Taikos Kongreso pirmininkas, daug metų buvęs misijonierium Kinijoje; W. E. Dubois, 92 metų amžiaus istorikas ir socialogas iš Jungtinių Valstijų, kurio 1952 metais Kanados vyriausybė neįsileido tokiam pat tikslui; dailininkas ir autorius Rockwell Kent, ir kiti. Programoj dalyvavo, tarp kitų Ann Casson, Dame Sybil Thorndyke ir Sir Lewis Casson dukterė, jos vyras Douglas Campbell, kurs vaidino Othello Stratfordo Shakespeare Festivalyje.

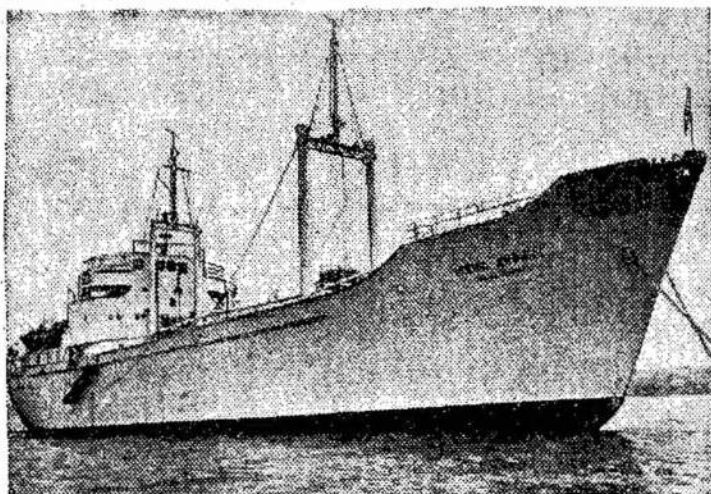
Dr. Endicott, Dubois ir Kent, tarp kitko, pabrėžė, kad Tarybų Sąjunga ir Kinija yra aktyviausios valstybės už taiką. "Aš pažįstu Tarybų Sąjungos žmones per 33 metus", sakė Dr. Dubois, "ir aš manau, kad nėra kitos tokios šalies pasaulyje, kuri mažiau norėtų karo".

Kas skiepija vaikuose karo ir žudynių idėjas, pastebėjo jis, tas negali tikėtis, kad jaunimas gerbtų taiką ir mylėtų kitus.

Dr. Endicott pastebėjo, kad dievas panaudotų komunistus dėl taikos, "nežiūrint to, ar jie tiki jam ar ne".

Jis labai apgailėstavo, kad šiaurės Amerikoje nėra ženklo noro susitaikyti su ketvirtadaliu žmonijos, kuris gyvena Kinijoje. Mūsų užsienio reikalų ministras esąs paėmęs akinančią dozą nuodų, kuriuos šeria Kinijos lobė, nacionalistų sėbrai.

Mitingą sveikino taikos komitetai iš įvairių šalių. Gautos telegramos ir iš individualių, kurių tarpe buvo Dr. Willard Uphaus, kurį Jungtinėse Valstijose įkalino už atsisakymą išduoti pavarde World Fellowship of Faith draugų. Taipgi sveikino Pablo Casals, pasauliniai pagarsėjęs celistas.

Į Klaipėdą atplaukė su maisto laivais "Julius Janonis" pagal Tarybų Sąjungos užsakymą pastatytas Danijoje. Tai — pirmasis gamybinis refrigeratorius, kurį gavo Lietuvos žvejai. Laivas turi galingus šaldymo įrengimus ir gali per parą užšaldyti iki 50 tonų žuvies. Jis pavyks iš Šiaurės Atlanto žūklaujančių žvejų sugautą žuvį ir pristatys ją į krantą. Laivo triumuose bus galima sutalpinti apie 1,000 tonų šaldytos žuvies. Nuotraukoje naujas šilumlaivis "Julius Janonis" reide.

Gronchi su Žmona Žiūrėjo Baletą

MASKVA. — Italijos prezidentas Gronchi su žmona ir Tarybų Sąjungos premjeras Chruščiovas su žmona kartu buvo Balšoj teatre pasižiūrėti baletu Gulbių Ežeras. Kartu su jais buvo Tarybų Sąjungos prezidentas Vorosilovas.

Svečiai iš Italijos išbuvo Tarybų Sąjungoje penkias dienas. Pirmu kartu bėgyje 50 metų lankėsi Tarybų Sąjungoje Italijos valstybės galva. Daug kam Italijoje ir kitur šis Groncho vizitas labai nepatiko.

Užsienio skleidžiami gandai, būk Gronchi nori suorganizuoti Chruščiovo susitikimą su popiežium. Kiek tame tiesos yra, be abejonės, dabar negalima pasakyti.

COLOGNE. — Vakarų Vokietijos teismas nubaudė A. Strunk 14 mėnesių kalėjimo, o P. Schoenen 10 mėnesių kalėjimo už teplojimą svastikų ant sinagogų ir paminklų.

Abu vyrukai jau 25 metų amžiaus. Teisme prisipažino, kad jie neapkentė žydų, nors jie nepritarė nacių išduodimui žydų laike karo.

Vargiai JAV Pasivys TSRS Raketomis

WASHINGTON. — Vokietis Dr. Werner von Braun abejoja, ar Amerika raketų gamyba pasivys Tarybų Sąjungą iki 1964 metų. Jei Tarybų Sąjunga sulaukys raketų gamybą ir jų tobulinimą, tai 1964 metais kai bus baigta Saturn raketų serija, Amerika jei nepralengtų, bet lygi su Tarybų Sąjunga tikrai būtų.

Dr. von Braun pasitiki Amerikos pajėgumu ir išmaningumu raketas gaminti daug sparčiau už TSRS, bet tam reikia pinigų. \$113 milijonų, kuriuos šiomis dienomis prez. Eisenhoweris dar paskyrė raketų gamybai, nesą daug lenktnėse su TSRS.

RANGOON. — Burmos parlamento rinkimuose laimėjo Antifašistinė Liaudies Laisvės Lyga su U Nu priešakyje.

U Nu buvo Burmos premjeru, kuomet militaristai pašalino jį ir paėmė vyriausybę į savo rankas.

U Nu ir jo draugai kaltino dabartinę valdžią korupcija ir pritariant fašistams.

Mikojanas Ispėja Karo Neišsžadancius Ponus

HAVANA. — Tarybų Sąjungos premjero pirmas pavaduotojas Anastas I. Mikojanas ispėjo tuos, kurie dar vis svajoja apie karą, kad jie būtų atsargūs.

"Tie, kurie kalba apie karą", pasakė jis, "turi žinoti, kad jeigu mes galime pasiųsti raketą į mėnulį su tokiu tikslumu, tai mes galime pasiųsti raketą su tokiu pat tikslumu į bile kurią vietą ant žemės".

Bet Tarybų Sąjunga nenori, kad tas atsitiktų. "Karas yra prieš mūsų norą — mes

De Gaulle Valo Sukilimo Vadus

ALGIERS. — Čia buvo atvykę trys Francijos ministrai, kurie tarėsi su Alžirijos lyderiais ir militariniais vadais tikslu išaiškinti visus dešiniųjų sukilimo vadus. Esą jau išduoti varantai areštavimui 11 maišto vadų.

Pačioj Francijoj atleistas iš pareigų dešiniųjų veikėjas Soustelle. Jis labai aktyviai pasirodė per pirmą sukilimą, kuris pastatė valdžios priešakin generolą De Gaulle.

De Gaulle ir jo kabinetas gavo iš parlamento didelę galią vieniems metams, kad būtų lengviau apsidirbti su visais suokalbinkais prieš Francijos respubliką.

KALTINA IZRAELI SULAUŽIUS PALIAUBAS

DAMASCUS. — Jungtinė Arabų Respublika kaltina Izraelį sulaužius paliaubas. Nuo dabar, sako JAR, į ugnį bus atsakoma ugnimi.

Sirijos delegacija aiškina, kad Izraelis nori išvartyti iš demilitarizuotos zonos visus sirijiečius.

Izraelis yra kaltinamas už puolus ant sirijiečių valstiečių, kurie bandė dirbti žemę toj zonoj. Izraelis aiškina, kad tie valstiečiai buvę militaristai, tik apsimetę valstiečiais.

norime taikos, taikos ant visados".

Jis tą pasakė kalbėdamas Kubos tekstilės darbininkų susirinkime. Jo kalba buvo pakartotinai pertraukta aploclismenty.

Mikojanas lankosi Kuboje ryšium su Tarybų Sąjungos paroda, kuri atidaryta Havanoje. Tokia pat paroda, kokia buvo Meksikoje. Jis buvo pakviestas Kubos vyriausybės.

Stebėtojai mano, kad Mikojanas tariasi su Kubos vyriausybės atstovais dėl atsteigimo diplomatinį ryšių, kuriuos nutraukė diktatorius Batista, ir dėl sudarymo prekybinės sutarties.

Kai kam nepatiko Mikojanovo vizitas. Kaž kas bandė sukelti paniką. Gatvėj pasirodė automobilis, iš kurio buvo šaudoma, bet publika nepritarė porvokatoriams. Priešingai, pareikalavo mirties provokatoriams.

Kuboje yra nemažai Tarybų Sąjungos ir naujos vyriausybės priešų. Tai Batistos šalininkai, Jungtinių Valstijų kapitalistų agentai. Jungtinės Valstijos ir Kuba dabar nekaip sugyvena, kadangi Kuboje pravedamos reformos paliečia kapitalistų interesus.

Italijos Komunistų Partijoj 1,800,000

ROMA. — Italijos Komunistų Partija su Palmiro Togliatti priešakyje yra didžiausia partija Europoje, neskaitant Tarybų Sąjungos. Ji turi 1,800,000 narių.

Buvo suvažiavimas, kuriame buvo plačios diskusijos programos ir taktikos klausimais. Italijos komunistai pasisakė už palaikymą kairiųjų krikščionių demokratų ir socialistų vyriausybės, jeigu tokia susidarytų. Taipgi buvo pabrėžta, kad Italijos komunistai greitu laiku pasieks 2,000,000 narių.

Parlamento rinkimuose komunistai gavo 6,500,000 balsų. Tas rodo, kad komunistai Italijoje turi didelę įtaką žmonėse.

Iš Kanados Gyvenimo

Kanados vyriausybė kitais metais, kurie prasidės nuo balandžio 1 dienos, militari-921,740 mažiau. Viso išlaidų turės \$6,330,168,920. Bendros išlaidos bus didesnės už šių metų išlaidas \$58,200,000.

Liberalams labai nepatinka, kad mažinamos išlaidos militariniams reikalams.

Keista, bet faktas.

Kadangi išlaidos bendrai imant, nesumažės, o dar padidės, tai taksų sumažinimo negalima tikėtis.

Ontarijos vyriausybė planuoja pakeisti taip vadinamą Lords Day aktą taip, kad pelno nedarantioms organizacijoms būtų leista imti įžangą sekmadieniais į koncertus ir kitokius kultūrinius rengimus.

Tai bus didelis palengvinimas ir Toronto Simfonijos Orkestro Asociacijai, kurios koncertai Massey Hall sekmadieniais visuomet duoda nuostolius, kadangi negalima pardavinėti įžangos tikietų.

Pavyzdžiui, koncertas kainuoja nuo \$6,000 iki \$8,000, o laisva įžanga surenkama tik iki \$800. Žmonių susirenka iki 2,700.

Parlamentui buvo pasiūlyta uždrausti taip vadinamus "trading stamps", bet visas reikalas užsibaigė tuomi, kad buvo padiskusuota.

Tie šampai yra plačiai vartojami didžiųjų maisto parduotuvių.

Auto Darbininkų Unijos viršininkai atbėgo iš Jungtinių Valstijų teisti nekuriuos auto darbininkų unijos pareigūnus už tai, būk keli metai atgal taręsi su komunistais streiko reikalu.

Už tai jie vadinami "išdavikais" ir grumojama net iš darbo pašalinimu.

Atrodo labai keistai tokia "demokratija" unijose. Atsидуoda daugiau negu makartizmui.

Jei ir buvo tartasi, tai tikslu, kaip geriau streiką praveisti.

375 United Hat, Cap and Millinery Workers Unijos nariai laimėjo darbo savaitės sutrumpinimą nuo 40 valandų iki 37 ir pusės valandų be mažinimo atlyginimo.

Jie dirba 25 Toronto firmoms, bet sutartis pasirašyta viena su visais.

CCF atstovas Hazen Argue įnešė pasiūlymą, kad parlamentas sudarytų komitetą ištyrimui laikraščių grobimo.

Jis nurodė, kad iš 95 anglišku dienraščių Kanadoje, 37 priklauso keturioms kom-

panijoms. Vis daugiau ir daugiau laikraščių, radio ir kitų priemonių koncentruojama į mažos grupės rankas.

Tokia spaudos ir radijo koncentracija, sako jis, sudaro pavojų spaudos laisvei.

Sakoma, kad vienas iš 20 kanadiečių šiandien turi valtį (boat). Praėjusiais metais buvę parduota valčių už \$15,000,000. Praėjusiais metais buvę parduota 75,000 motorų.

Praėjusiais metais 1,000,000 šeimynų praleido \$250,000,000 ant pasivažinėjimų ir kitų malonumų ant vandens.

Kanadietis

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aklų ir Akinių Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

KAS ČIA KALBA?

Nugi, baisiai įdomios knygos, kurias pradėjęs skaityti, skaitysi neatsikvėpdamas iki galo... kurios parduodamos visai žmoniška kaina... kurios eina ir į Lietuvą ir ta pačia kaina — tik 5 doleriai už visas 4 knygas! (Kurie siųsite į Lietuvą, atsiųskite mums aiškų adresą).

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėti negali, kada mane skaitai. 311 puslapių. Kaina \$3.00.

ČIKAGOS SEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdų knyga, kurioje tikrojo, nuogojo gyvenimo yra daugiau, negu mariose vandens ir druskos. Iliustruota, 316 psl., kaina \$3.00.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Iliustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS TIK UŽ \$5.00! Bet kas nori tik 1 ar 2, ar 3 knygu, tai už 1 tik \$2.00, už 2 tik \$3.00, už 3 tik \$4.00.

Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St.
Chicago 8, Ill., USA

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas

KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltul pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Nerintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

PUODŽIŪNKIEMIS. Parašė A. Vienuolis. Romanas. Knyga 444 puslapių. Knygyne Nr. 50.

IŠDUKTERĖ. Parašė A. Vienuolis. Telpa aštuonios apysakos ir apsakymai. Knyga 182 puslapių. Knygyne Nr. 51 ir 52.

PETRO CVIRKOS RAŠTAI:

Pirmas tomas. Jame telpa 21 apsakaitė. Knyga 256 puslapių. Knygyne Nr. 53.

Antras tomas. Jame telpa 20 apsakaitė. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 54.

Trečias tomas. Jame telpa 29 apsakaitės-apsakymai. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 55.

Penktas tomas. Jame telpa 55 įvairios pasakos. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 56.

Šeštas tomas. Jame telpa pirma dalis apysakos "Frank Kruk". Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 57.

Septintas tomas. Jame telpa pabaiga "Frank Kruk". Knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 58.

Aštuntas tomas. Jame telpa romanas "Žemė Maitintoja". Knyga 240 puslapių. Knygyne Nr. 59.

Devintas tomas. Jame telpa dvylika apsakaitė. Knyga 280 puslapių. Knygyne Nr. 60.

Daina. Joje telpa apart "Daina" dar kitos 22 apsakaitės ir apsakymai. Knyga 276 puslapių. Knygyne Nr. 61 ir 62.

Rinktinė. Joje telpa rinktiniai P. Cvirkos eilėraščiai, apsakaitės, pasakos, apybraižos, publicistikos ir kritikos straipsniai. Knyga 392 puslapių. Knygyne Nr. 63.

Frank Kruk. Apysaka. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 64 ir 65.

Žemė Maitintoja. Romanas. Knyga 196 puslapių. Knygyne Nr. 66.

KALVIO. IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga keturiuose dalyse, 452 puslapių. Knygyne Nr. 67 ir 68.

KALVIO. IGNOTO TEISYBĖ. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, penkiose dalyse, 574 puslapių. Knygyne Nr. 69 ir 70.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Pirmoji knyga 328 puslapių. Knygyne Nr. 71.

BROLIAI. Parašė A. Gudaitis-Guzevičius. Apysaka. Antroji knyga, 248 puslapių. Knygyne Nr. 72.

PO AUDROS. Parašė Dovydaitis. Romanas. Knyga 312 puslapių. Knygyne Nr. 73 ir 74.

APSAKYMAI. Parašė J. Dovydaitis. Joje telpa 12 apsakymų. Knyga 160 puslapių. Knygyne Nr. 75 ir 76.

DRAUGAI IKI MIRTIES. Parašė J. Dovydaitis. Knygėlė 100 puslapių. Joje telpa penki apsakymai. Knygyne Nr. 77 ir 78.

MIRGORODAS. Parašė N. Gogolis. Knygoje 340 puslapių. Telpa N. Vodovozovo parašyta N. Gogolio biografija ir N. Gogolio 2-ųjų dalių apysaka. Knygyne Nr. 79.

MIRUSIOS SIELOS. N. Gogolis. Knygoje telpa dvejų tomų apysaka. Knyga 372 puslapių. Knygyne Nr. 80.

DUONA. A. Tolstojus. Apysaka. Knyga 316 puslapių. Knygyne Nr. 81.

TRYŠ SESERYS. A. Čechovas. Knygoje telpa aprašymas apie autoriaus dramaturgiją ir teatrą, taipgi keturiolika scenos veikalių. Knyga 468 puslapių. Knygyne Nr. 82 ir 83.

Viln
konfer
įvyksi
nų šve
dyta,
dvidės
1960
vyks
estrād
parke.
Jub
je pin
jungti
dies an
tinė k
mą ka
dies m
dienoh
nuojar
meno
įvairūs
ir spek
Dain
giausia
vusių
šandie
savivei
ir šoki
ir liau
kestrų
kų kol
apie 20
ruošias
V. Pal

Kaur
produkt
tik Liet
je, Leni
RS mies
na iš š
tuves iš
tančius
bės kap
nių koji
Neser
mokrati
ton" fak
automat
nų, kur
teriškas
irstanči
tokios
tuotos
sios bus
timiausi
Nuotr
onas Ka
sūnum
tuoja vi

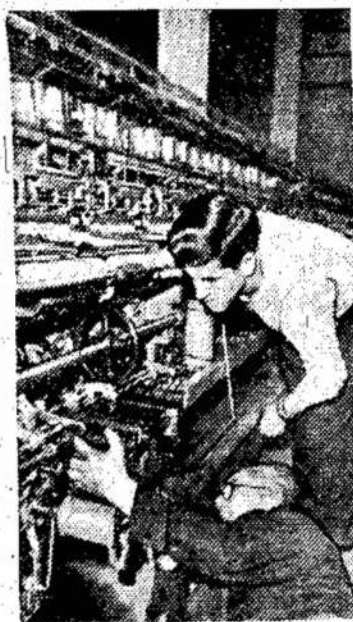
TARYBŲ LIETUVOJ

200,000 Žmonių Ruošiasi Dainų Šventei

Vilniuje įvyko spaudos konferencija, skirta 1960 m. įvyksiančiai jubiliejinei Dainų šventei. Joje buvo nurodyta, kad Tarybų Lietuvos dvidešimtmečiui pažymėti 1960 metais Dainų šventė įvyks specialiai pastatytoje estradoje Vingio (Zakreto) parke.

Jubiliejinėje dainų šventėje pirmą kartą pasirodys jungtinis dainų ir šokių liaudies ansamblis, didžiulė jungtinė kaimo kapela. Bus pirmą kartą organizuota liaudies meno savaitė, šventės dienomis Vilniuje bus eksponuojami geriausi liaudies meno meistrai, vyks įvairūs konkursai, koncertai ir spektakliai.

Dainų šventė bus didingiausia iš visų iki šiol buvusių dainų švenčių. Jau šiandien apie 10 tūkstančių saviveiklininkų chorų, dainų ir šokių ansamblių, dramos ir liaudies šokių ratelių, orkestrų ir kitų saviveiklininkų kolektyvų, bejūgiančių apie 200 tūkstančių dalyvių, ruošiasi šventei. Dailininkai V. Palaima ir J. Balčikonis

Kauno "Kotono" fabriko produkcija plačiai žinoma ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje, Leningrade ir kituose TSRS miestuose. Kiekviena diena iš šio fabriko į parduotuves išvežama apie 8 tūkstančių porų aukštos kokybės kaproninių ir medvilninių kojinių.

Neseniai iš Vokietijos Demokratinės Respublikos "Koton" fabrikas gavo 10 naujų automatinų kotoninių mašinų, kurios gali gaminti moteriškas kojines su mažai išstančiomis kilpelėmis. Trys tokios mašinos jau sumontuotos ir bandomos. Likusios bus paruoštos darbai artimiausiu metu.

Nuotraukoj: meistras Leonas Kačerauskas su savo sūnum mezgėju Algirdu montuoja vieną naujųjų mašinų.

sukūrė nacionalinių kostiumų eskizus.

Lietuvos Kaime

230 kartų daugiau

Kolūkių elektrifikavimas — didelis Tarybų Lietuvos pasiekimas. 1940 metais kaimas iš valstybinių tinklų gavo 200 tūkstančių kilovatvalandžių elektros energijos, o pernai — 46 milijonus kilovatvalandžių, arba sunaudavo 230 kartų daugiau energijos.

Grožis ir nauda

Lietuvoje šiemet pasodinta 2 tūkstančiai hektarų pavyzdinių sodų. Rudenį Tytuvėnų, Dūkšto, Švenčionėlių medelynuose pasodinta po 40-50 ha pramoninių sodų.

Jie — mokslo skleidėjai

Lietuvos žemės ūkyje šiemet dirba 9,208 specialistai, iš jų — 3,599 agronomai. Paskutiniaisiais buržuazijos valdymo metais žemės ūkyje buvo tik 1,139 specialistai.

Pilni svirnai

Iš kolūkių geriausių grūdų derlių gavo Vabalninko rajono "Tarybinio pirmūno" kolūkis. Iš 170 ha ploto prikulta po 23,5 centnerio grūdų iš hektaro.

P. Bartkaus statybos

20 visuomeninių pastatų pastatė Klaipėdos rajono Černiachovskio vardo kolūkių statybininkai. Darbams vadovauja kolūkietis P. Bartkus. Pats jis dabar baigė vakarinę vidurinę mokyklą ir įstojo mokytis į Statybos technikumą.

Radijas — kiekvienam name

Baigta radiofikuoti Skaudvilės rajono Dionyzo Poškos vardo kolūkių gyvenvietė. Visų kolūkiečių namuose dabar rasime radijo imtuvus.

Kolūkiečių gėlės

130 tūkstančių rublių už gėles surinko Vilniaus rajono Kirovo vardo kolūkiečiai. Daržininkų brigadai vadovauja A. Kaunas. Jie išvedė naujas kai kurių gėlių veisles — geltonuosius, arbatinio atspalvio gvazdikus ir kt.

Mokykla buvusiam dvare

Jonavos rajone, Žeminių miestelio pakraštyje, kur viešpatavo grafas Kosakovskis, įsikūrė žemės ūkių technikumai. Jame mokosi 60 būsimųjų specialistų.

Naujas Miestelis

"Kauno tiesa" praneša, kad 1960 metų pradžioje Lietuvoje, lairajame Kauno jūros krante bus pradėtas statyti miškininkų miestelis. Čia išaugs centriniai rūmai, gyvenamieji bei ūkiniai pastatai. Miestelio kompleksą sudarys daugiau kaip 15 pastatų. Čia bus perkeltas Miškų ūkių mokslinio tyrimo institutas, Dubravos tyrimo stotis, Miškų ūkių technikumai bei eigulių mokymo bazė. Prie rūmų išaugs du trijų aukštų bendrabučiai, septyni gyvenamieji 8 butų namai, 50 vietų vaikų darželis, valgykla, mechaninės-mokomosios dirbtuvės ir kt. Prie gyvenvietės ant jūros šlaito suprojektuotas stadionas. Šiam kompleksui užstatyti paskirta daugiau kaip 15 milijonų rublių.

Prie šios bazės projektuojamas 130 ha ploto parkas. Bus pasodinta daugiau kaip 600 įvairių veislių spygliuočių bei lapuočių medžių bei dekoratyvinių krūmų. Parke nusities takai, gazonai, skverai, tvenkiniai bei fontanai. Ploto didumu bei veislių įvairumu šis parkas bus vienas iš gražiausių Lietuvoje. Parko išplanavimo bei apsinimo projektą ruošia Dailės instituto docentas, architektūros mokslų kandidatas A. Tauras.

Ateinančių metų pavasarį parke sužaliuos pirmieji tūkstančiai medelių bei dekoratyvių krūmų.

Daug Nuveikta

Baigiasi pirmieji septynmečio metai. Daug nuveikta ir padaryta per juos Lietuvos žemės ūkyje. Štai, pavyzdžiui, šiemet reikėjo nusausti 100 tūkstančių hektarų drėgme pertekusių plotų, iš jų 40 tūkstančių ha uždaru drenazu. Jau dabar nusausta 121 tūkstantis hektarų, t. y. metinis planas įvykdytas 121 procentu. Lyginant su praėjusiais metais, šiemet nusausta beveik 30 tūkstančių hektarų daugiau. Iš šio ploto nudrenuota 43,7 tūkstančio ha.

Ateinančiais metais laukia dar didesni darbai. Numatoma nusausti 101 tūkstantį ha dirvų. Ypač smarkiai padidės dražo apimtis. Galvojama nudrenuoti 50 tūkstančių hektarų dirvų, tai yra 10 tūkstančių ha daugiau negu buvo planuota šiemet.

Jau nekalbant apie broliškių tarybinių respublikų paramą, praėjusiais metais Lietuvos žemės ūkiui gaminoma daugiau kaip 15 pavidimų mašinos ir padargus. Buvo įsisavintos ir pradėtos gaminti tokios vertingos mašinos, kaip šienaplovės, pašarų šutintuvai, mėšlo kratytu-

vai, cukrinių runkelių kasi-
mo mašinos ir kt.

Daug padaryta gerinant žemės ūkių mašinų kokybę, tobulinant jų konstrukcijas, mažinant svorį.

Gyvenamieji Namai — Išsimokėtinai

ŠAKIAI. — "Anksčiau vi-soje Aleksandravos apylin-kėje per keletą metų nebu-vo tiek namų pastatoma, kiek dabar per vienerius me-tus išauga", — pasakoja rajoniniam laikraštį "Auš-ros" kolūkių statybos briga-dos brigadininkas A. Marke-vičius. Per paskutiniuosius metus eknomiškai sustiprė-jęs kolūkis pasipuošė naujo-mis tipinėmis mechanizuoto-mis kiaulidėmis ir karvidė-mis ir 8 kitais ūkiniais pa-statais. gyvenvietėje vien šiemet 7 kolūkiečių šeimos atšventė įkurtuves naujuose namuose. Šiemet jau įpuse-ta kultūros namų statyba. Juose bus 350 vietų salė, bib-lioteka, kino-aparatinė, žai-dimų kambariai.

Kolūkių statybininkai — išradingi ir sumanūs meist-rai. Daugumą pastatų jie stato iš vietinių medžiagų. Mechaninės dirbtuvės pasta-tė iš nuosavos gamybos ce-mento blokų. Taip statant iš-laidos sumažėjo beveik per pusę. Geri gyvenamieji na-mai iš durpių-kalkių suren-kamų blokų. Dvieju kamba-rių ir virtuvės gyvenamajam namui pastatyti tada terei-kia tik 19 kubinių metrų miško medžiagos. Namas niekuo ne blogesnis už medinį, o kai-nuoja vos 10 tūkstančių rub-lių.

Sekančiais metais, siekiant dar atpiginti gyvenamųjų namų statybą, bus panaudo-jami piuvėnų-spalių blokai. Kolūkių valdyba nutarė ar-telės jėgomis išsimokėtinai statyti kolūkiečiams gyvena-mus namus.

Įvairenybės

Ledo kailiniai

Užgaidus pavasaris Alpių prieškalnėse. Netgi gelėms žydint, nereti čia šalčiai. Tokiomis šaltomis naktimis varpo pavojaus garsas pake-lia ant kojų istisus kaimus. Reikia gelbėti būsimąjį der-lių. Juk obelys — vienintelės pietinio Tirolio kalnų slėnių sodininkų maitintojos.

Tačiau niekur nematyti apsauginių laužų dūmų. Ry-tą gali atrodyti, kad šaltis nugalėjo: kaip stikliniai žėri apledėję rožiniai vainikla-piai, vėjyje skambčioja ne-suskaičiuojami varvekliai. Ir štai, aukščiau pakilusi, sau-lė ištirpina ledą, ir žiedai, lyg niekur nieko, atgyja.

Pasirodo, ledo kailiniais

žydinčius medžius "apgau-bia" patys sodininkai. Svar-bu tiksliai nepraleisti momen-to, kai oro temperatūra lygi nuliui. Tada panaudojami lietinamo purškimo įrengi-mai. Smulčiausi vandens la-šeliai aptraukia kiekvieną žiedą ir virsta ledo užvalka-lėliu. Po juo temperatūra žemiau nulio nenukrinta, ir žydintiems sodams nebepa-vojingas tolesnis šaltis.

Kas yra mipofolga?

Paskutiniaisiais antrojo pasaulinio karo metais ang-lams pavyko iškelti iš jūros dugno paskandintą vokiečių povandeninį laivą. Jūros vanduo visiškai sunaikino jo vidaus įrengimus. Vieninte-lis dalykas, kuris išliko švei-kas, buvo žemėlapis. Norė-ta ištirti žemėlapių medžia-gą britų laboratorijose, ta-čiau visi bandymai buvo ne-sėkmingi.

Žemėlapių buvo pagamin-ti iš kažkokios permatomos, minkštos ir lanksčios plast-masės, kurią galima susuk-ti į rulonus ir visaip lanks-tyti. Jos, vadinamosios, mi-pofolgos, neveikia nei rūgš-tys, nei šarmai bei alyvos, nei jūrų vanduo. Ji nesusite-pa ir yra praktiškai nesunai-kinama.

Paieškojimai

Paieškau sesers Akvilės Skrupskytės - Matulienės, dukters Kazimiero, kilusios iš Panevėžio apskrities, Šimonių valsčiaus, Paizinio kaimo, išvykusios į Jungti-nes Valstijas.

Prašau atsilipti ar žinan-čius jos adresą pranešti.

Skrupskys Stasys,
Kupiškio rajonas,
Šimonių apylinkė,
Paizinio kaimas,
Lithuania, USSR

Paieškau mano sūnų Franz Paulių, buvusį karo belaisviu Kanadoje. Nuo 1941 iki 1944 metų aš su juo susirašinėčiau, kaip buvusį Ottawos mieste. Labai prašau sūnų atsilipti ar žinančius jį pranešti man, už ką būsiu amžinai dėkinga.

M. Paulienė
N. Udinsko rajon
Borovinkos pošta
Kostino,
Irkutsko, USSR

Paieškau savo seserį Va-leriją Jones, pirmiau gyve-nusią ar ir dabar gyvenan-čią Detroit, Mich.

Prašau atsilipti ar žinan-čius ją pranešti jos adresą.

Jurgis Narmontas
M. Gorkio 68
Klaipėda
Lithuania, USSR

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Clarendon St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMPIRE 6-4358

AR NEBUS TAIP, KAIP SU ORLAIVIAIS

Kanados vyriausybė pradėjo statyti bazes dėl raketų, kurioms amerikiečiai davė Bomarc vardą. Dviejų stočių dėl paleidimo šitų raketų pastatymas kainuos Kanadai \$125,000,000. O kiek kainuos tos raketos ir atominės jų galvos? Bet klausimas, ar šios raketos bus kam naudingos?

Šių raketų uždavinys — numušti prieš orlaivius. Tai antiorlaivinės raketos. Bet klausimas, ar orlaiviai bus kada nors naudojami, jeigu jau nebūtų galima išvengti karo?

Nuo 1955 iki 1959 metų buvęs Jungtinių Valstijų armijos štabo viršininkas generolas Taylor sako, kad Bomarc raketos jau per vėlai. Kitais žodžiais tariant, jos jau nuseno, nebetinka. O jos kól kas dar nėra geros. Šeši amerikiečių bandymai nepavyko. Reiškia, kol jos bus išobulintos, galimas daiktas, kad bus visai pasenusios.

Taigi, kyla klausimas, ar nebus reikalinga jas numesti, kaip anuo metu buvo numesti patys moderniškiausi Kanados orlaiviai, išleidus juos ruošiant kelis šimtus milijonų dolerių. Tik keli iš jų buvo pagaminti, bet ir tuos reikėjo sunaikinti. Pasirodė, kad jų nauda maža.

Darosi vis aiškiau, kad tarpkontinentinės raketos, galinčios panešti atominis sviedinius, negali būti numuštos. Nulėkti iš vieno kontinento į kitą joms tereikia pusės valandos ir mažiau. O raketos galima leisti iš submarinų, esant arti krantų.

Visas tas "apsigynimo" biznis šiuo laiku atrodo juokingas. Nevertėtų nei kalbėti apie apsigynimą, kadangi niekas negali apsiginti nuo tarpkontinentinių sviedinių. Vienintelis apsigynimas, tai taika. Būtų daug geriau, kad vyriausybės daugiau kreiptų atydos į taikos reikalus. Tie milijonai, išleisti taikos reikalams, būtų geresnis apsigynimas.

KAS NEŠA NAŠTĄ

Kanadoje dirbančiųjų yra virš 6,000,000, bet prie unijų priklauso truputį daugiau, kaip vienas milijonas darbininkų. Visi kiti nepriklauso. Ką tas reiškia?

Kaip žinia, organizuoti darbininkai yra ne tik priešakyje kovų už geresnį gyvenimą, bet ir dar apsikrovę mokėčiais. Jie juk turi mokėti narines duokles unijų palaikeimui, streikų fondui sukelti ir t.t. Streikų metu jiems tenka pakelti daug sunkumų ir turėti finansinių nuostolių. Tuo tarpu naudojami tais iškovojimais visi.

Tiesa, kur nėra unijų, darbininkų atlyginimas mažesnis, darbo sąlygos sunkesnės. Bet negali toli atsilikti ir tie samdytojai, kurių darbininkai nepriklauso unijai, nes jie prisibijo, kad jų darbininkai nestotų į unijas.

Tokiu būdu, kaip matome, didžiama dirbančiųjų gauda pagerinimus dėka mažumos pastangų.

Judėjime už taiką, už visokias apdraudas, kurios neša naudą visiems, taipgi dalyvauja mažuma. Dažnai labai mažas skaičius. Didžiama laikosi nuošaliai.

Tai neteisinga. Visa našta kraunama ant mažumos pečių. Ypač skaudu, kai daugelis darbininkų net balsavimų metu neparemia kovotojų už geresnes gyvenimo sąlygas darbo žmonėms.

KEISTI ŽMONĖS

Tie gyvulių gynėjai yra gana keisti žmonės. Štai pavyzdys:

Ant Palee pussiasalio prie Erie ežero žmonės pradėjo šaudyti kates, kurios išpiaunandios daug fazanų. Pussiasalyje esą virš 600 kačių, kurios matyti buvo paliktos vasarotojų ir pačios smarkiai išsiplatino. Gyvulių globotojai užprotestavo, kam tos katės šaudomos. Jie atbėgo su savo priemonėmis gaudyti tų kačių, kas paskui jas savo priemonėmis užmušus.

Siūlomų Darbo Santykių Akto Pataisų Reikšmė

S. KARPE

Kaip žinia, Ontarijos seimelis yra sudaręs komitetą, kuriam pavesta peržiūrėti darbo santykių aktą ir duoti rekomendacijas dėl jo pataisymo. Tas komitetas savo darbą atliko ir patiekė seimeliui savo rekomendacijas. Ir kaip pasirodė, tai visos rekomendacijos atsuktos prieš unijas. Čia aš paimsiu keletą jų dėl pavyzdžio.

Komitetas siūlo, kad įstatymas būtų pakeistas taip, kad Darbo Santykių Tarybos nutarimai galėtų būti skundžiami teismuose. Ką tas reikštų, jeigu būtų priimta?

Samdytojai galėtų užvesti bylas prieš minėtos tarybos patvarkymus. Tos bylos galėtų būti tęsiamos labai ilgai. Unijoms tektų samdytis advokatus ir išleisti labai daug pinigų. Ši pataisa ne tik kad sunaikintų darbininkų teises, bet dar duotų progą advokatams pasipinigauti.

Kitas pasiūlymas nori, kad Darbo Santykių Taryba turėtų galutiną žodį sprendžiant dviejų unijų ginčą. Kaip žinia, atsitinka, kad toj pačioj dirbtuvėj ar industrijoj pradeda varžytis dvi unijos. Pagal tą pasiūlymą, Darbo Santykių Taryba turėtų teisę nuspręsti, kuri unija atstovaus tos įmonės ar industrijos darbininkus. Tai būtų atėmimas darbininkų teisių apsispręsti, kuriai unijai jie nori priklaustyti.

Paskui yra siūloma labai suvaržyti pikietavimo teises. Norima padaryti taip, kad pikietuoti galėtų tik tas komitetas, kuriam yra pavesta vesti derybas su samdytojais. Net unijos viršininkams būtų uždrausta. Kam ši pataisa tarnautų, aišku kiekvienam.

Yra siūloma, kad nebūtų leidžiama unijoms praveisti narių tarpe balsavimus dėl streiko, kol visos kitos priemonės neišnaudotos ir koncilijai taryba nėra išdavus raporto. Ši pataisa duotų progą sambdytojams tęsti derybas kaip galint ilgiau.

Yra siūloma, kad unija būtų tik tada pripažinta, kada ji turės 75 procentus visų darbininkų. Iki šiol buvo reikalaujama turėti 51 procento darbininkų unijoj.

Toliau yra siūloma, kad unija turėtų teises duoti prašymą pripažinti uniją, jeigu turi 35 procentus darbininkų. Tuomi yra siekiama to, kad kokiai kompanijinei ar priešikiai unijai būtų palengvinta skaldyti unijas.

Taipgi yra siūloma suteikti samdytojams žodžio laisvę. Kitais žodžiais, samdytojams teisė agituoti darbininkus prieš uniją arba už kompanijinę uniją.

Reikalaujama, kad Darbo Santykių Taryba nuspręstų, kas yra bloga darbo praktika. Tas padrasintų samdytojus dar labiau diskriminuoti darbininkus.

Siūloma suteikti valdžiai kištis į svarbiuosius indust-

rius ginčus. Tai reikštų, kad vyriausybė per savo organus galėtų trukdyti darbininkams kolektyviai derėtis ir streikuoti.

Norima suteikti Darbo Santykių Tarybai plačias teises spręsti lokautų ir streikų klausimus. Reikalaujama iš unijų duoti finansinius raportus, nors nėra reikalaujama to iš samdytojų organizacijų.

Yra siūloma daugiau pataisų, kurios atkreiptos prieš darbininkus, prieš unijas.

Vienu žodžiu, tas komitetas patiekė daugybę rekomendacijų unijų ir darbininkų teisėms varžyti, bet beveik nieko samdytojų sauvalei sutramdyti.

Apie Viską ir Iš Visur

Prezidentas Eisenhower siūlo pakeisti JAV įstatymą, draudžiantį duoti atominis ginklus kitoms šalims.

Jis norėtų, kad patikimiems sąjungininkams būtų leista turėti savo kontrolėje atominis ginklus.

Tuomi, matyti, norima atsteigti gerus santykius su Francija, kurios vyriausybė neįsileidžia atominų bombų, jeigu amerikiečiai nepaveda jų francūzų žinion.

Jei tas pasiūlymas būtų priimtas, veikiausiai ir Kanada gautų palengvinimus — perimtų atominės bomarkų galvas savo kontrolėn.

Francijos parlamentas ir senatas davė De Gaulliui ir jo kabinetui plačias teises vienu metu laikotarpiui.

Tų teisių buvo reikalaujama aiškinant, kad vyriausybė turi ant rankų dešiniųjų maištą prieš vyriausybės politiką Alžirijos klausimu.

Prieš balsavo, apart dešiniųjų, ir komunistai, kurie mano, kad nėra reikalo įvesti diktatūrą tik tam, kad dešinieji kelia maištą.

Kerala valstijoje, Indijoje, rinkimus laimėjo Nehru partija ir jos sąjungininkės. Bet tas laimėjimas nėra labai didelis. Komunistai gavo daugiau balsų, negu pirmiau. Jie buvo nugalėti tik per jų oponentų kombinaciją.

Labai žymią rolę antikomunistų fronte vaidino katalikų arkivyskupas Benediktas Gregorius. Iš 14,000,000 gyventojų, 3,000,000 yra katalikai.

Nehru vadovaujama Kongreso partija yra gerokai sugedusi šioj valstijoje. Be to, ji nesutiko praieityje su savo dabartiniais sąjungininkais. Atrodo, kad šis laimėjimas nieko gera nežada. Laimėtojai gali dar susipešti.

Izraelis ir Sirija smarkiai

apsišaudo. Apsišaudyme dalyvauja ir kanuolės. Keletas asmenų abiejose pusėse užmušta.

Tai vis pasėkmės to, kad tarp šių dviejų šalių siena nepilnai nustatyta.

Generolas Maxwell D. Taylor, Jungtinių Valstijų armijos štabo viršininkas nuo 1955 iki 1959 metų, savo knygoje pareiškia, kad bomarc raketos yra jau nusenusios kaip antiorlaivinis ginklas.

Tuo tarpu Kanados vyriausybė spiriasi pastatyti dvi bazes dėl tų raketų. Numatoma išleisti \$125,000,000 šiam reikalui.

Francijos vyriausybė uždarė kalėjime tris parlamentarijus už maištą prieš vyriausybę.

Tarp jų yra Pierre Lagailarde, kurs skaitomas militariniu maištinkų lyderiu. Jis buvo suimtas Alžyre už barikadų.

Los Angeles vyskupas Gerald Kennedy pareiškė, kad daugelis bažnyčių šiandien yra antros rūšies "cauntry clubs".

"Aš nenoriu būti negatyvus, bet kartais, kada aš pasižiūriu į bažnyčią Amerikoje, aš pradėtu rūpintis, kad ji yra ne gydymas, o ligą", pareiškė jis.

Paieškojimas

Paieškau savo dėdės Juliaus Špoko, kilusio iš Pustelnikų kaimo, Josvainių valsčiaus, Kėdainių apskrities.

Paieško sesers Adelės sūnus.

Juozas Staskus
79 Front St.
Sudbury, Ont.

Pastabos

Atrodo, kad Jungtinės Valstijos, besirėngdamos didžiųjų konferencijai, planuoja išskelti eilę painedu.

Paimkime, pavyzdžiui, kad ir prezidento Eisenhowerio reikalavimą, kad Kongresas pavelytų pavesti tų amerikinių nuklinių ginklų kontrolę toms šalims, kuriose randasi amerikiečių bazės.

Ką gi tai reiškia?

Yra jau gana blogai, kad amerikiečiai į savo bazes privežė nuklinių bombų, bet jeigu pradės tas bombas kontroliuoti tos visos šalys, tai karo pavojus dar labiau iškiltų.

Atsiminkime, kad tada atominėmis jėgomis pasidarytų ir Adenauerio valdžia, ir generolas Franko, ir Čiang Kai-šekas, ir Sygman Rhee, ir kiti tokie.

Tiesa, Eisenhoweris nesako, kad jiems visiems kontrolė būtų pavesta, tačiau prie to prietų, jeigu Kongresas Eisenhowerio reikalavimą užgirtų.

Visiems yra žinomi šitų fašistinių ir nacinių kraugerių troškimai. Tik dabar jie nėra taip pavojingi, nes neturi atominės bombos jėgos. Bet jeigu jie kada tą galią įgytų, lengva suprasti į kokių baisių pavojų pasaulis atsidurtų.

Vienu žodžiu, šis Eisenhowerio reikalavimas išduoda reakcionierių planus. Jis rodo, kad Vakarai kalbėdami už taiką, tuo patim sykiu planuoja pakenkti taikos reikalui. Jie rengiasi, kad vietoj nuklinių ginklų uždraudimo, jie nukliniai ginklai patektų į Adenauerio, gen. Franko ir kitų tokių rankas.

Štai kodėl žmonių jėdijimas prieš nuklinius ginklus, už taiką, taip griausmingai yra reikalingas dabar.

Praėjusią savaitę mūsų užsienio reikalų ministras Green gavo skaudžios pylos konservatyvių Studentų Federacijos metiniame susirinkime.

Savo klausimais ir išvedžiojimais studentai prirėmė poną Greeną prie sienos, dėl nepripažinimo Kinijos Liaudies Respublikos, kad šis nebeturėjo nė ką sakyti.

Visus jo išvedžiojimus, kodėl Kanada vis dar Kinijos nepripažįsta, studentai su malė į dulkes.

Remiantis tuo galima atvirai sakyti, kad jau ir vaikams sukerta mūsų vyriausybės politiką Kinijos klausimu.

Praėjusį šeštadienį CBC Stamp Klubas pradėjo dešimtuosius metus ant radio. Nuotraukoje — Doug Patrick, jo žmona ir padėjėja Judith McLeod (kairėj). Per

šį laikotarpį jie atsakė į 60.000 paklausimų iš 60 valstybių ryšium su pašto ženklų kolekcija. CBC Stamp Klubą galima girdėti šeštadieniais kas antra savaitė.

Ką Kiti Rašo

„Zemiškas rojus?“

Kad kaip, tai turėsime surast naują vardą tai sistemai, kuri vadinasi kapitalistine sistema. Vieni siūlo pataisymus: liaudšikas kapitalizmas, dinamiškas kapitalizmas, humanistinis kapitalizmas. O milijonierius Harri-manas užgiedojo, kad dabar, iš viso, nėra kapitalizmo. Tai, girdi, marksistų šmeižtas.

Kaip tą sistemą pakrikštyt? Gal dangaus karalyste ant žemės, gal rojum, gal americana, gal Amerikos amžium?

Na, ir susilaukėm laikų, kada kapitalistai gėdisi savo vardo.

— L. Prūseika

„Vienas ilgas piššš...“

Įdomu ir juokinga mums kai kada spaudoje pasiskaityti apie „Lietuvos vaduotojų“ raketo krizę. Štai ką, pav., gieda Bronys Raila „Dirvoje“ (sausio 20 d.):

„Bet mes vis kovojam: ginėjimės, neigėm politikos ir visuomenės gyvenimo elementorių, juokingiausiai ir dirbtiniausiai fasadais puošėm ir iškraipėm savo tautos ir savo pačių likimą. Kol visi pagaliau atsidūrėme į tą patį nuovargio, pasibodėjimo, indiferencijos uostą. Ir pajutome, kad atėjo laikas viską pervertinti ir vieną kartą suprasti, net sutikti su tuo, ką taip karštai neigėm prieš penkiolika ar net dešimt metų.“

O šį, nors ir raudonuoja iš gėdos, bet vis laikosi savo... Teisingiau, — ne savo, bet Amerikos diktato.

Kokia gėda!

Z. Janauskas

„Kur dingio šūkiu ir principai, prieš dešimtmetį ir dar kiek anksčiau skelbtieji mūsų pabėgėlių spaudoje Vokietijoje, kad dabar 'lietuvių tautos potencialas yra tremtyje'? Kur dingio programos, kad Vlikas tai Lietuvos seimas, o jo Vykdomoji Taryba — tai Lietuvos vyriausybė? Kur s utirpo egzilinės valdžios mitai? Kas dar vadovaujasi 'gautais iš krašto įgaliojimais' mus rikiuoti ir valdyti? Kokių pagrindu toliau šinkuoja vyną Vliko pirmininko prel. M. Krupavičiaus 'pilnai ir deramai paskirtas Lietuvos Respublikos ambasadorius' Bonnoje? ...“

„Gal kas vienatvėje ir toliau tebegyvena tais mitais. Bet būtų vaikiška nejusti, kad plačioje laisvųjų lietuvių visuomenėje tos rūšies mitai yra senai ir galutinai mirę. Jei sąžiningieji ir rimtesnieji publicistai dar kartais grįžta prie jų, tai kad pervertintų visą 'tremties balansą' ir giliau žvelgdami įsakmiai paneigtų tai, kas anuomet buvo prisispjrusiai teigta.“

Savo beveik desperatiškai raudai paremti Raila pasikviečia talkon ir savo kolegą J. Vidzgirį. Tas dar tamsesnėmis spalvomis vadavimo raketą nupiešia. Verta pasiklausti:

„Ką per vienuolika metų nusitęsusi tremtis padarė iš tos rezistencijos dvasios, iš šventų kruvinųjų tradicijų? Ir iš šios liepsnos žėrėjimais surašytų uždavinių užsienio lietuviams? Liūdna ir net koku atsakyti... Pagrindinis dėmesys, pastangos, lėšos ir aistros, pačiu ligučiausiu būdu nuolat maudomos intrigu, rungtyniavimų, melo ir šmeižo lūne, susi-

telkė į smulkia pigmėjų kovą už 'valdžią', už tuščią garbę, už skylėtas partijų ambicijas ir ne kartą vien už nuogą pragyvenimą iš patriotiškai surinkto pinigėlio...“

„Pradedant 1946 metais, įvairūs lietuviškieji 'veiksniai', suvažiavę, suplaukę ar suskridę ėmė tartis, kokie būtų geriausi būdai pavergtai tėvynei laisvinti ir kam kokias vadovavimo pareigas tektų atiduoti... Bernas, Paryžius, Baden-Badenas, Pfullingenas, Reutlingenas, Roma, Washingtonas, New Yorkas, vėl Reutlingenas, vėl New Yorkas, vėl Roma... Kiek tūkstančių dolerių veltui išblaškyta, kiek lakštų popierio primarginta, kiek laikraščių puslapių dvokiančios neapykantos dažais priptepta. Ir to viso sąskrydžių dešimtmečio vaisiai — vienas ilgas piššššš...“

Kai šitaip patys raketieriai apie savą raketą kalba, kai jie patys sako, kad iš jų „Lietuvos vadavimo“ išėjo tik tai „vienas ilgas piššššš“, kur protas tų lietuvių, kurie dar vis juos teberemia ir tebevalaiko? Kur protas tų, kurie juos šelpia aukomis? Argi jie dar ir šiandien nežino, kad už tas savo aukas ir paslaugas už kelerių metų susilauks tik dar ilgesnio piššššš?!

— Laisvė

Dieviškoji Adenauerio misija

Vakarų Vokietijos kanceleris Adenaueris atsilankė Vatikane pas popiežių Joną. Juodu nesigailėjo vienas kitam komplimentų. Popiežius bėrė savo palaiminimus ant Adenauerio ir jo valdžios, o Adenaueris šlovino Kristaus įpėdinį. Malonaus bruderšafito momente Adenaueris tarė šiuos žodžius: „Šiais sunkiais laikais Dievas davė vokiečių tautai specialę misiją saugoti Vakarų nuo galingų jėgų, kurios slenka ant mūsų šalies iš Rytų“. Ir taip Adenauerio valdžios misija yra dieviškoji misija. Jis atstovauja dangų, o Rytai (Tarybų Sąjunga) atstovauja pragarą. Mums prisimena lietuvių tautos istorija. Kryžiuočių misija taip pat buvo dieviškoji misija — suaižyt galvas pagonams ir užgrobt jų žemes. Ir tuomet kryžiuočiai ir kalavijonys atstovavo dangaus jėgas, o lietuviai ir rusai barbarus rytiečius.

Istorija pasikartoja.

Čia pabrėžtina tas faktas, kad dviejų katalikų vadų susitikimas įvyko kaip tik tuo laiku, kada per Vakarų Vokietiją persirito baisi antisemitizmo banga ir iš visų kampų išniro hitlerinės šmėklos. Bet apie antisemitiskus maniakus Konradas su Jonu nesikalbėjo. Tai antrai dieviškai misijai dar nepribrendo laikas.

Tomis pačiomis dienomis

ŠYPSENAS

Užsieninis akcentas

Rodydamas vyrui savo dukters piešinius, tėvas su pasididžiavimu aiškino:

„Ji, matote, studijavo užsienyje“.

„Aha, tas išaiškina“, tarė vaikas. „Aš niekad nemačiau tokio saulėtekio mūsų krašte“.

Jis nesibaldo

Vaikinas, drebėdamas, artinosi prie būsimo uošvio.

„Aš noriu vesti jūsų dukterį“, tarė jis drebančiu balsu.

„Ką?“ sušuko tėvas. „Vestiti mano dukterį? Ką gi tu manai? Tu...“

„Prašau nusiraminti“, tarė būsimas žentas. „Jūs per daug blogai apie ją manote. Ji, iš tikrųjų, yra gera mergina“.

Užsimynė ant kojos

„Nenusigąsk, bet jūsų plaukai žiltelėję“, tarė plaukų kirpėjas kostiumieriui, kurio jis gerai nepažinojo ir nesurado geresnių žodžių užkalbinimui.

„Nei kiek nesistebiu“, atšovė kostumeris. „Jeigu taip pamažu krapštysitės, tai aš visai pražilsiu šioj kėdėj besėdėdamas.“

Vatikano organas „L'Osservatore Romano“ pasisakė ir apie nusiginklavimą. Vatikano organui nepriimtinos N. Čruščiovo propozicijos. Tokia, žinoma, ir Adenauerio nuomonė. Koks duetas tokia ir muzika.

Kaip kas Vakaruose turi iliuzijų, kad Adenauerio valdžia tai vis tik ne hitlerinė valdžia. Formaliai gal ne, bet faktinai tai taip.

Duok tik Adenauerio kliškai atominių ir vandenilinių bombų ir ji bus pavojingesnė už Hitlerį. Čia pravartu prisiminti, kad ir Hitlerio klika ginklavosi dieviškąja apvaizda, riauomodama apie savo istorinę misiją.

— Vilnis

PEKING. — Žemės reforma, kuri vykdoma Tibete, bus užbaigta šį pavasarį, sako užsienio reikalų ministras Chen Yi.

Žemė, kuri priklausė lamoms, yra išdalinama bežemiams. Tokiu būdu lamų dvarai Tibete išnyks.

Indijon pabėgusieji lamos ir kiti atžagareiviai sako, kad ši reforma padarys galą budistų religijai Tibete.

Kvebeke 1833 metais buvo pagamintas pirmas garlaisvis, kuris perplaukė Atlantą be vėjo pagalbos.

Mokslo Klausimais

A. Ažusienis

(Tąsa)

Nors šviesių tarpžvaigždinių ūkų labai gausu, šviečia tik maža palaidos tarpžvaigždinės medžiagos dalis, esanti ne toliau kaip už kelių dešimčių ar kelių šimtų šviesmečių nuo labai spindulingų žvaigždžių. Visa kita po neapėriamas Galaktikos erdves pasklidusi tarpžvaigždinė medžiaga yra tamsi. Tačiau astronomai ir ją susėka.

Tarpžvaigždinės dulkelės, panašiai kaip ir dūmai, labai smarkiai sugeria, atspindi ir į šalis išsklaido pro jas einančią šviesą. Dėl to Paukščių Tako aplinkoje, kur daugiausia tarpžvaigždinės medžiagos debesų, pro žiūronus išryškėja atskiri sklypeliai, kuriuose žvaigždžių, o ypač silpnųjų, yra daug mažiau negu aplink juos. Paukščių Tako fone daugelis tokių sklypelių atrodo kaip tamsios dėmės, dažnai vadinamos "anglies maišais". "Anglies maišų" ypač gausu šaulio ir Gulbės žvaigždynuose, kur jie matomi kiekvieną vasaros naktį, jei tik nėra Mėnulio. Taip pat Paukščių Tako kraštai atrodo labai nelygūs, o tarp Gulbės ir Centauro žvaigždynų Paukščių Tako viduriu įvairiai išsišakojusi tamsi tamsi juosta. Tai reiškia, kad tomis kryptimis, palyginti, netoli mūsų buriasi tarpžvaigždinės dulkės. Toliau už šių debesų esančių žvaigždžių šviesa mus pasiekia labai susilpnėjusi. Dėl to gausios silpnos žvaigždės darosi visai nebežiūrimos. Tokiems tamsiems dujų ir dulkių mišinio debesims, kurie užstoja toliau už juos esančių objektų šviesą, irgi taikomas tarpžvaigždinių ūkų vardas. Tamsūs ūkai ypač išryškėja tolimesnių šviesių ūkų fone.

Mikroskopinės tarpžvaigždinės dulkelės labiausiai į šalis išsklaido mėlynuosius ir žaliuosius spindulius. Raudonuosius, o ypač infraraudonuosius spindulius jos praleidžia daug geriau. Dėl to tolimos žvaigždės atrodo raudonesnės negu turėtų būti pagal jų spektro pobūdį. Dulkelės dėl savo formos, kuri daugiausia yra pailga, ir orientacijos išilgai tarpžvaigždinių magnetinių linių taip pat truputį poliarizuoja pro jas praeinančią žvaigždžių šviesą.

Tuo tarpu šaltos tarpžvaigždinės dujos visai šviesos spindulių visumai praktiškai yra skaidrios ir todėl lieka nematomos. Tačiau jos gali sugerti kai kuriuos tam tikrų bangos ilgių spindu-

lius. Dėl to tolimų žvaigždžių spektruose jos palieka savo absorbcijos linijas, kurias astronomai dažniausiai nesunkiai atskiria nuo pačios žvaigždės spektro linijų. Ryškiausias tarpžvaigždinės absorbcijos linijas duoda jonizuotas kalcis ir neutralus natrias. Visų kitų, jų tarpe ir daug gausesnių už kalcį ar natrių, elementų tarpžvaigždinių absorbcijos linijų beveik nepasitaiko. Mat, spektriniam tyrimams prieinamų spindulių srityje nėra tinkamų sąlygų jų linijoms susidaryti.

Užtat tarpžvaigždinių vandenilį galima tirti radioastronomijos metodais. Šaltos vandenilio dujos skleidžia 21 cm ilgio radiobangas, kurias

užregistruoja specialūs radioteleskopai.

Manoma, kad šaltos, toli nuo labai karštų žvaigždžių esančios tarpžvaigždinės dujos palaipsniui jungiasi į cheminių junginių molekules, kurios, savo ruožtu, buriasi į stambesnes grupes ir pamažu sudaro minėtąsias tarpžvaigždines dulkeles. Dulkių sudėtyje, atrodo, vyrauja ledo, anglies dvideginio, ciano, angliavandenių kristaliukai, taip pat cheminiai junginiai su metalais ir kitais sunkesniais elementais. Iš kitos pusės, vyksta neabejotinas atvirkštinis dulkių virtimo dujomis procesas, dujų ir dulkių mišinio debesims priartėjant prie karštų žvaigždžių arba tarpusavyje susiduriant.

Plačiai paplitusi nuomonė, kad tarpžvaigždinė medžiaga, esant palankioms sąlygoms, traukiasi į atskirus gniužulus ir palaipsniui virs-

ta žvaigždėmis. Tokio susitraukimo galimybę turi labai palengvinti dulkelės dujų tarpe. Tačiau teoriniai samprotavimai rodo, kad dujų ir dulkių mišinio susitraukimas į žvaigždes galimas tik tada, jei pradinis susitraukiančios medžiagos tankumas yra tūkstančius kartų didesnis už stebimą normalių debesų tankumą. Tokio tankumo, matyt, esama kai kuriuose atskiruose tarpžvaigždinių debesų pluoštuose. Dar tankesni yra atskiri maždaug taisyklingos rutulio formos tarpžvaigždinės medžiagos debesėliai, vadinami globulomis. Kaip mažos tamsios dėmelės jie matomi kai kurių šviesių ūkų fone. Savo didumu globulos yra maždaug tarpinėje padėtyje tarp normalių tarpžvaigždinių debesų ir pačių didžiųjų žvaigždžių. Gal būt, tai iš tikrųjų būsimų žvaigždžių užuomazgos.

taip užrašytas: "Palaiminti beturčiai dvasioje" (Mato 5,3). Bažnyčios viršūnės — popiežiai, vyskupai, abatai ir kiti bažnytiniai feodalai, patys gyvendami turtingai ir prabangiai, negalėjo pakeisti, kad biblijoje būtų reiškiama simpatijos beturčiams ir todėl jos tekstą taisė, kaip jiems patiko.

Kumrano rankraščiuose yra ir daugiau panašių pavyzdžių, liudijančių, kaip bažnytinkai amžių bėgyje klastojo biblijos originalų tekstą savo klasinių interesų naudai.

Šiandien Kumrano rankraščiai yra ne bažnytinkų, bet mokslininkų rankose, ir reikia laukti, kad tolesnis Kumrano rankraščių tyrinėjimas įneš dar daugiau šviesos į krikščioniškųjų bažnyčių praeitį.

M. Mozūraitis

LTSR Politinių ir mokslinių žinių skleidimo narys.

Biblija Naujų Atradimų Šviesoje

Laikraštyje "Neues Leben" (1959 m. Nr. 97) paskelbti naujais istoriniai šaltiniai apie Kristaus ir biblijos kilmę.

Istorijos mokslo įrodyta, kad Kristus yra neistorinė asmenybė. Kristaus dievažmogio legenda buvo sukurta pirmaisiais krikščionybės amžiais, pasiremiant turtinga Egipto ir Babilonijos mitologija apie mirstančius ir prisikeliančius dievus.

Mokslinė biblijos kritika, kuri buvo pradėta nuo filosofo Barucho - Benedikto Spinozos laikų, tikrai nustatė, kad dabartiniai keturi evangeliniai padavimai apie Kristų buvo surašyti ne mūsų eros I amžiuje, bet mūsų eros II amžiaus pabaigoje. Todėl jie negali būti vertinami ir traktuojami kaip mūsų eros I amžiaus istoriniai šaltiniai apie Kristų. Nei katalikų bažnyčia, nei stačiatikių cerkvė neturi nė vienos evangelijos originalo, nei jo kopijos, surašytos mūsų eros I amžiuje.

Seniausių evangelinių padavimų apie Kristų kopijos iki XX amžiaus pradžios buvo saugojamos ir slepiamos Vatikane (taip vadinamas "Vatikano kodeksas") ir mokslininkams nebuvo prieinamos. Tik po to, kai Leipzigerio universiteto ordinarinis prof. dr. Tišendorfas Sinajaus kalno šv. Kotrynos vienuolyne atrado dar ankstyvesnių evangelinių padavimų kopijas ("Sinajaus kodeksas") ir paskelbė spaudoj, Vatikano viršūnės norom nesurom buvo priverstos mokslininkams parodyti "Vatikano kodekso" fotokopijas.

Palyginus Vatikano ir Sinajaus kalno evangelinių pa-

davimų pėdsakus, buvo surasta labai didelių esminių skirtumų bei prieštaravimų evangelinių padavimų tekstuose. Pvz., Sinajaus kalno kodekse nėra Kristaus į dangų įžengimo aprašymo. Vatikano kodekse rasta labai daug tuščių vietų, įrašų bei prierasų, užrašytų svetima ranka vėlesniais amžiais.

Mokslinė biblijos kritika bent iki šiol dar nebuvo žinoma, iš kur evangeliniams padavimams buvo paimta Kristaus nukryžavimo legenda.

1947 metais, kaip praneša "Neues Leben", 23 km nuo Jeruzalės, ant Mirties jūros kranto, netoli Kumrano griuvėsių, beduinas Muhamedas Dibas, gandydamas bandą, vienoje duobėje rado statinę su paslėptais labai senais rankraščiais. Toje vietoje buvo pradėti nuodugnūs archeologiniai ir paleografiniai kasinėjimai bei tyrimai. Tada čia buvo rasta tūkstančiai labai senų rankraščių, surašytų ant odos, pergamento, popiruso bei metalinių plokščių.

Paleografiniai Kumrano rankraščių tyrimai parodė, kad rasti rankraščiai priklauso esėnų arba asiečių religinei bendruomenei, gyvenusiai Mirties jūros pakrantėje 200-100 metais prieš mūsų erą.

Šie rankraščiai parodė, kad jau kur kas anksčiau negu Judėjoje pasirodė evangeliniuose padavimuose aprašomas Jėzus Kristus, esėnų religinėje bendruomenėje plačiai buvo paplitę religiniai įsakymai bei pamokymai, kurie evangelinių padavimų autorių priskiriami Jėzui Kristui.

Esėnų religinėje bendruomenėje plačiai buvo paplitęs kultas "teisybės mokytojo", kuris buvo prikaltas prie kryžiaus ir nukankintas. Kumrano rankraščiai dar kartą patvirtino, kad evangeliniuose padavimuose aprašomas Kristus yra mitologinė, pramanyta asmenybė. Ir akivaizdžiai parodė, iš kur buvo paimta legenda apie Kristaus nukryžavimą.

Kumrano rankraščiai įgalino patikrinti seniausius originalius biblijos tekstus. Kumrano rankraščiuose buvo rasti seniausi komentarai "Pranašo Habakuko knygai", kurios originale buvo parašyta: "Bet turtuolis apgauna išdidų vyrą". O dabartinėje biblijoje parašyta: "Bet vynas apgauna išdidų vyrą". Čia, biblijoje, žodis "turtuolis" sąmoningai pakeistas žodžiu "vynas", nes bažnytinkams ilgainiui pasidarė nepatogu biblijos žodžiais įžeidinėti turtuolius.

Kumrano rankraščiuose ("pamokslė nuo kalno") parašyta: "Palaiminti beturčiai". Tas pats tekstas Mato evangeliniame padavime ši-

Mumijos Sonoroje

Arizonos universitete to mokslinės ekspedicijos dalyviai rytinėje Sonoros valstijos (Meksika) dalyje, urve, 210 m gilumoje, aptiko 30 mumijų, kurios, kaip parodė tyrimai, apie 10 tūkstančių metų senumo. Dabar aiškina šių mumijų kilmę.

Nesijuokit

Pranešimas iš Indijos sako, kad Dalai Lama pasiėmė su savim labai daug aukso. Net keli šimtai mulų nešė tą auksą.

Taigi, jis nėra joks dievžmogis, o aukso versis.

Prel. Krupavičius tuos lietuvius, kurie nepalaiko jo "vadavimo" biznio, lygina prie gyvulių!

Man atrodo, kad tie gyvuliai vistiek gudresni, nes jie apledo tuščią lovį, o ponas Krupavičius vis dar tebekriuksi prie to lovio.

Ir popiežius kreipėsi į "galingiausiąjį dievą", kad padėtų Lietuvos "vaduotojams" atgauti dvarus.

Na, jeigu jau dabar nieko nebus, tai reikš, kad jau viskam "kaput".

Dr. Šaipokas

Waterbury, Conn., U.S.A.

Mirus

William Ablazey

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionies artimiesiems: žmonai Idai, po tėvais Sadauskaitėi, sūnui Vincent, marčiai, posūniui Edward Bukutis ir jo žmonai, podukrai Almai Bakutis ir jos vyrui Adam Alulis, dviem broliams ir sesutei, kurie gyvena Minske, USSR.

Klemantina Yankelūnienė
Nellie Svapienė

KLLD Narių Žiniai

Horontas pirmas

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopa pridavė gerą žiupsnį narių mokesčių jau už šiuos metus. Prie to, paskutiniu laikotarpiu įrašė du naujus narius.

Tuo tarpu iš kitų kuopų dar negavome mokesčių už šiuos metus. Yra dar nemo-kėjusių už praėjusius metus.

Laikas būtų susirūpinti. Organizacijos stovį atvaizduoja narių stovis.

Kas atsitiko su jais

Užmečiau akį ant narių kortelių. Ir štai ką aš pamaciau:

Daugelis gerų draugų ir draugių, gerai pažįstamų, il-gus metus priklausę mūsų organizacijai, yra išsėję. Sun-ku įsivaizduoti, kad jie bū-tų nepajėgę užsimokėti duok-les. Veikiausiai jie neužtek-tinai vertino prigulėjimą prie mūsų organizacijos. O gal ir kuopų veikėjai maža atydos kreipė į rinkimą mokesčių.

Mano manymų, kalbant kuopose apie naujų narių ga-vimą, pirmoj vietoj reiktų atkreipti atydą į tuos drau-gus ir drauges. Jeigu jau jie nenori mokėti už tuos me-tus, kurie praėjo, tai galėtų įstoti iš naujo.

Norėtusi tarti žodį ir tiems draugams. Man atrodo, kad būtų daug gražiau, jeigu jie grįžtų į mūsų organizaciją. Būtų daug draugiškiau.

Ką veikti

Visose kolonijose skundžia-masi, kad maža lietuvių, se-natvė spaudžia, negalima nieko didesnio surengti. Tas tiesa. Bet ne visa.

Su didesniais parengimais mūsų organizacijoms dabar sunku. Ypač su programa. Bet tas nereiškia, kad nega-lima nieko kultūringo nu-veikti.

Pavyzdžiui, kodėl negali-ma KLLD susirinkimus ar-šiai susijungimus paversti į

domesniais susiejimais? Juk tai geriausia vieta pasikal-bėti, pasidiskusuoti dienos klausimais, pasidalinti min-timis.

Aš atsimenu, kaip tais sunkiaisiais, nedarbo laikais, dažnai susieidavome ir daug kalbėdavomės apie viską. Kadangi neturėjome salių, tai išinuomodavom kamba-rius. Dažnai nereikdavo nei nuomoti, užtekdavo susieiti pas draugą. Kas nors iškel-davo kokį klausimą ir su-kurstydavo diskusijas.

Reikia korespondentų

Mūsų kuopoms reiktų su-sirasti draugus, kurie pasi-imtų ant savo pečių atsako-mybę būti korespondentais ir rašinėti iš kolonijos. Tokie korespondentai galėtų būti akstintojais ir lietuviško vei-kimo.

Man atrodo, kad ir mažes-nėse kolonijose vis kas nors įvyksta, kas įdomauja lietu-vius. Būna įvykių ir tarp lie-tuvių. Mūsų organizacijos narių pareiga parašyti. Bet geriausia, kai kas nors bū-na įgaliotas pačios organiza-cijos.

J. Yla

KLLD CK Sekretorius

Patys Muša, Patys Rėkia

Kaip tikrumoje buvo su Amanda Kliugaite-Dijokaite

1959 metų rudenį į Tary-bų Lietuvą iš Urugvajaus su-grįžo Dijokų šeima. Sugrįžo pats šeimos galva — Juozas Dijokas, jo žmona Marijona Dijokienė, jos duktė iš pir-mojo vyro 19 metų studentė Amanda Kliugaite ir Dijokų duktė Mabel Dijokaitė. Per tą trumpą laiką Lietuvoje gyvendama šeima jau paly-ginti neblogai susitvarkė. Juozas Dijokas dirba pagal savo specialybę madų atelje, žmona Marija šeiminkauja namie, jos duktė Amanda į-stojo į Vilniaus Vinco Kap-suko vardo universitetą ir studijuoja anglų kalbą, jau-nesnioji Dijokų duktė Mabel sėkmingai mokosi Vilniaus miesto vidurinėje mokyklo-je II klasėje.

Taigi, grįžo Dijokų šeima į Tėvynę. Grįžo, įsikūrė ir džiaugiasi, tik užjūrių krank-liai iš tolo apie Dijokų šeimą vis dar tebekrankia. Štai 1959 metų Čikagos "Naujie-nų" 27 numeryje korespon-dencijoje iš Montevideo (U-rugvajaus) rašoma:

"Pastaraisiais mėnesiais į Lietuvą grįžo dar keletas šeimų ir pavienių komunis-tuojančių senesnės emigraci-jos tautiečių, jų tarpe Juo-zas Dijokas su žmona ir po-dukra Amanda.

Mergaitė dar nepilnametė studentė, — rašoma toliau. — Jiems esant jau ant lai-vo denio, uoste atsirado mer-gaitės sužieduotinis urugva-jietis su būreliu draugų ir ē-mė šaukti Amandą, kad pa-silikūt.

Mergaitė jaudinosi, šaukė, verkė, atkreipdama keleivių ir minios dėmesį, jog jinai nenorinti "į Rusiją važiuoti". Jos sužieduotinis su draugais taip pat ispaniškai šaukė... Tuo momentu pribėgusi prie dukters Dijokienė, atkakli komunistė, ėmė ją brutaliai mušti, net sukrūvindama jos veidą. Įsikišo publika ir jū-rų policija, bet mergaitė bu-vo nuo denio paslėpta ir iš-vežta".

Taip rašoma "Naujienu" korespondencijoje iš Monte-video, iš kur į Lietuvą su-grįžo Dijokų šeima. Negir-dėtas skandalas: tėvai pagrobė savo nepilnametę duk-terį studentę, išplėšė iš su-žieduotinio glėbio. Žiūrėkite, žmonės, kokia nelaiminga Amanda!..

Aš, kaip "Tėvynės balso" bendradarbis, apsilankiau Dijokų šeimos bute Vilniuje.

Dijokai jau buvo skaitę, ką "Naujienos" rašė. Ir la-bai piktinosi, ypač iš piršto išlaužtais melais Amanda, kuriai primetamas kažin koks sužieduotinis, kurio ji dar ligi šiol neturėjo ir netu-ri. Man paklausus, kaip ten buvo, Amanda pareiškė: "Tai prakeiktas velnias Os-karas Kraftas, aš jam niekuomet nedovanosiu. Jis, tas Kraftas, norėjo mane pri-mušti, kam aš važiuoju į Lietuvą. Tai šlykštus žmo-giškštis".

— Tai vis dėlto tamsta, Amanda, turėjai sužieduoti-n? — klausiu. — Oskaras Kraftas ir buvo tuo sužie-duotiniu, kurį tamsta pame-tusi pabėgai?

Mergaitė Amanda dar la-biau nuraudo ir, kiek atly-

žusi nuo pykčio, ramiau pa-sakojo:

— Aš jau nebe vaikas, man devyniolikti metai. Aš pati galėjau pasirinkti, ar man važiuoti, ar ne, ir kur važiuoti. Jungtinėse Ameri-kos Valstijose, toje pačioje Čikagoje gyvena mano bobutė, mano motinos tikra motina, ir ji mane kvietė vykti į Čikagą, bet aš pati nenorėjau skirtis su mama ir pati savo noru važiauvau į Tarybų Lietuvą. Aš turėjau Urugvajuje gerų draugų iš mokyklos suolo, bet aš dar neturėjau žiedo ant savo piršto ir juo labiau neturė-jau ir nepalikau jokie sužie-duotinio. Mama manęs ne tik nemušė, bet ir važiuoti ne-vertė. Pasirinkau viską savo valia, savo noru. O tas Kraf-tas... — mergaitė vėl su-pyko ir užsikirto.

— Sužieduotinis? — pa-klausiau.

— Ne. Mano mamos patė-vio sūnus. Mano bobutė, pa-likusi Kraftą, išvyko į Čika-gą, Urugvajuje liko jos bu-vęs vyras ir sūnus Oskaras Kraftas. Jis buvo atsiradęs laivo denyje ir norėjo mane primušti. Jis sakė "Grįžk at-gal iš laivo, o jei negrįši, tai aš tau sukū sumušiu". Šlykštus padaras. Jis puolė mane mušti ir būtų primušęs, jei tarp manęs ir Kraf-to būtų neįsiterpusios Jad-vyga Blumaitė ir Renė Dak-taraitė, kurios Oskarą suval-dė.

— Tiesa, — įsiterpė Mari-ja Dijokienė. — mums iš-vykstant triukšmo buvo, bet ne tiek denyje, kiek apačio-je, prie laivo. Ten susirinku-siejį šaukė, kad mes grįžtu-me, nevažiuotume. Ypač ak-tyviai atkalbinėjo mus visus Bolius Laucius. Jis žadėjo gerą globą ir darbą mano vy-rui, nors vyras, kaip geras specialistas siuvėjas, ir be Laucių paramos neblogai už-dirbdavo ir gerai gyvenome, abi dukteris mokėme. Tik kai prie laivo buvo pakeltas triukšmas ir kai nuo Kraf-to apsigynėme, tai tiesa, kad ir Urugvajaus jūrų policija į-sikišo. Policija iškvietė į lai-vo kabinetą mano dukterį Amandą ir dar kartą paklau-sė, ar ji savo noru važiuoja, ar ją kas verčia važiuoti. A-manda policijai patvirtino, kad ji pati savo noru važiuo-ja, ir policija ją paleido, o būtų užtekę jai tik žodį pa-sakyti, kad važiuoja verčia-ma, ir policija būtų išsivežu-si.

Aš dar kartą paklausiau Amandą Kliugaite-Dijokai-tę:

— Tai vis dėlto, gal gailies čia sugrįžusi?

— Ne tik nesigailiu, bet labai džiaugiuosi. Esu stu-dentė, universitete man labai gerai sekasi. Turiu gerų nau-jų draugų-kolegų. Dalyvau-ju studentų saviveikloje,

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Daukantas, Toronto, pridavė nuo E. Betkaus at-naujintą prenumeratą į Lie-tuvą ir \$1.55 aukų.

Petras Sakalys, Thompson Invest., Man., atsinaujino sau ir į Lietuvą prenumera-tas ir paaukojo LB paramai \$4.50.

A. Pranevičius, Lasalle, Que., užrašė antrą naują prenumeratą į Lietuvą.

P. Jasiunas, Toronto, be-siroošdamas vykimui turistu į Lietuvą, lankėsi LB rašti-nėje ir paaukojo \$5.00 sa-vaitraščio paramai.

T. Rimdžius, Toronto, pridavė atnaujintų prenumera-tų ir nuo J. Murzos \$1.00 au-kų.

U. Zikuvienė, Toronto, pridavė atnaujintų prenumera-tų.

A. Viltrakienė, Toronto, lankėsi LB raštinėje ir pa-aukojo \$1.00.

J. Gallo, Toronto, užrašė naują prenumeratą į Lietu-vą.

Jos. Strižauskas, Water-bury, Conn., prisiuntė nuo draugių paskelbimui užuo-jautą su parama Liaudies Balsui.

Patys atsinaujindami pre-numeratas paaukojo:

Frances Asminskas, Wel-land, Ont., \$1.00;

V. Bulzgyis, Bradford, Ont., \$3.00;

L.M.P.K., Montreal, \$3.00;

P. Miscikas, St. Catheri-nes, Ont., \$1.00;

B. Urbas, Port Dover, Ont., \$1.00;

M. Šimkunas, Lakeview, Ont., \$1.00.

Visiems už pasidarlavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Ar Žinote, Kad:

2100 metų pirm krikščiony-bės Babilonijos karaliai var-todavo alkoholinius gėrimus.

Šiuo metu pasaulyje yra dar 25,000,000 išvietintų as-menų.

New Castle, Anglijoje, A. Cummings šeima su 8 vai-kais gyvenusi viename kam-baryje, iškeitė vieną vaiką ant stubelės.

Ispanijos kalėjimuose yra du kartus daugiau politinių kalinių, negu kriminalistų.

1910 metais Pietų Afriko-je buvo 6,000,000 gyventojų, o dabar jau 15,000,000.

Montrealietis

dainuoju chore ir pati kitus mokau ispaniškų dainelių, ispanų kalbos. Čia linksma ir gera gyventi, mokyti.

Vincas Uždaviny

K. K. P. Išleido Labai Svarbią
Anglų Kalboje Brošiūrą

Disarmament Means Peace

(Nusiginklavimas Reiškia Taiką)

Parašė TIM BUCK

Tai labiausia laikui atsakantį brošiūra. Nors sa-vo dydžiu nedidelė, tik 32 puslapių, bet gausi žmoni-jai žinotinais faktais, patarimais, bei pamokinimais kelyje į atsiekimą pastovios taikos.

Kaina 5 c. ir 3 c. persiuntimui. Užsisakant 5 ar daugiau, persiuntimas apmokamas. Mokestį galite siųsti ir pašto ženklais.

Užsakymus priima ir išpildo Liaudies Balso ad-ministracija.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Vasario 1 dieną Molsono alaus dirbykla užkvietė Vytauto Klubo narius ant vaišių. Kadangi buvo pirmadienio vakaras, tai daugelis susilaikė nuo dalyvavimo. Bet kurie buvo, nesigraudina, nes buvo puikiai pavaišinti ir pagirdyti alučiu.

Prie progos norėčiau priminti, kad vasario 14 dieną įvyks Montrealo Lietuvių Sąnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos susirinkimas Vytauto klube.

Pradžią 2 valandą po piet. Nepamirškite dalyvauti.

Kanados fizikų ir chirurgų pasitarime Montreale, Dr. Genest raportavo, kad Montrealo laboratorijose pavyko išvystyti vaistus aukšto kraujo spaudimo reguliavimui.

Vaistai buvo išbandyti Montrealo ligoninėse su džiuginančiais rezultatais.

Spėjama, kad trumpoj ateityje aukšto kraujo spaudimo liga bus maža problema medicinai.

McGill universitetas nusiškundžia, kad neužtektinai studentų norinčių studijuoti mediciną.

Norint pašalinti šį trūkumą, trumpinamas mokslas viena metais. Esą, buvo

nusiskundimų, kad ilgai trunka mokslas, kol studentas tampa gydytoju.

Dr. N. Senn darė bandymus su kalinais, ar vėžio liga yra užkrečiama. Buvo leidžiama po oda vėžiu sergančio "bakterijų", bet nei vienas neapsirgo nuo šių čiepu.

Daroma išvada, kad vėžio ligos yra neužkrečiamos.

Montrealo priemiestis St. Laurent pakėlė bausmę už trafiko taisyklių laužymą nuo \$3.00 iki \$5.00.

Taipgi bus pabrangintas vanduo nuo gegužio pirmos.

Iš 32 Montrealo priemiestių tik 15 sutinka prisidėti prie Metro Boulevardo pravedimo.

Metro valdyba kreipėsi į provincijalį seimelį, kad suteiktų teisę priversti priemiestius sumokėti savo dali.

Panelė L. Gingras, 24 metų amžiaus, sugrįžusi iš Tarybų Sąjungos, kur ji išbuvo dvi savaites, reporteriams pareiškė, kad Tarybų Sąjungos jaunimas gabus moksle, talentingas, ir geriau žino apie mus, negu mes apie juos.

Ji važinėjusi daug, bet Leningradas patikęs labiausiai. Tik esą šalčiau, negu Mont-

reale. Bet žmonės apsirengę šiltai ir nebija šalčio.

Social Credit Partijos Kvebeko provincijos suvažiavime buvo priimtas nutarimas, kad ateinančiuose provincialiuose rinkimuose nedalyvauti.

Girdi, reikia taupyti energiją federaliams rinkimams.

Kvebeko Sporto Mėgėjų Asociacija, kuriai priklauso 60,000 sportininkų, kreipėsi į federalę vyriausybę, kad būtų dedamos pastangos su-

laikymui vandens teršimo St. Lawrence upėje ir Didžiųjųose ežeruose.

Esą pastebėta, kad smarkiai nyksta laukiniai paukščiai ir žuvis.

Vandenį daugiausia teršia aliejus iš laivų ir kanalizacijos srutos.

10,000 Montrealo studentų išėjo aukų rinkti dėl tų studentų, kurie neišgali tęsti mokslą savo lėšomis.

Per trumpą laiką surinko \$100,000.

B. K.

Apie Meilę Tėvynei

Kaip yra suprantama

Paprastai meilę tėvynei bandoma aiškinti žmogui gimto tėvynės meilės jausmu, kuris pasireiškia jo prisirišimu prie gimtojo krašto gamtos, savo tautos kultūros ir jos tradicijų. Bet tai abstraktus aiškinimas, po kuriuo išnaudotojiškos klasišės dažnai slėpė ir slepia savo siaurus klasinius interesus.

Savaime suprantama, jog darbo žmogui brangus jo gimtasis kraštas, jo tautos demokratinė kultūra ir tradicijos, ir brangūs daugiau, negu bet kam iš visuomenės narių. Bet žmogus gyvena ne vien gamtoje ir ne vien praeities tradicijomis, jis gyvena visuomenėje. Ir kokia ta visuomenė tėvynėje, nuo to priklauso ir jo pažiūros į tėvynę.

Todėl negali būti abstraktios kalbos apie meilę tėvynei, atitrauktai nuo visuomenės vystymosi, nuo klasių kovos.

Kapitalizmas paverčia tėvynę darbo žmogui rūščia pamote. Ir jeigu darbo žmogus ir tuomet myli savo gimtąjį kraštą, tai tik sėdama šią meilę su viltimi iškovoti tėvynėje šviesesnį gyvenimą sau ir visiems išnaudojamiesiems.

Dieną ir naktį buržuazijos ir jos tarnų sekama pasaka apie tėvynės meilę yra gryna fikcija, klatinga priemonė darbo žmonėms apgaudinėti. Pažvelkime į istoriją, kuri atskleidžia tūkstančius faktų, rodančių kaip buržuazija sutrypia šventus tėvynės meilės jausmus, degančius darbo žmonių širdyse. Kapitalas nepripažįsta tėvynės! Jis skverbiasi visur, kur tik galima išplėsti daugiau pelno... Ir tėvynė buržuazijai tiek brangi, kiek joje patenkinami jos klasiniai interesai. Jeigu kartais šiems interesams iškyla bet kuris pavojus, buržuazija bemaž išsižada tėvynės. Pavyzdžių toli ieškoti nereikia. Mums užteks prisiminti lietuviškosios buržuazijos gyvenimą. Kai tik jos intere-

sams iškildavo pavojus iš kovos kylančios liaudies pusės, ji bemaž galėdavo parduoti Lietuvą ir carui ir kaizeriui, ir Hitleriui, pagaliau bet kam, kas gelbėdavo jos fabrikus ir dvarus. Priešais carinėse dūmose, urachiados, sveikinimai Hitleriui — tai vieninga grandiozinė, kurią nutiesė lietuviškoji buržuazija per keletą dešimtmečių. Ir visa tai buvo dangstoma demagogiškais tauškalais apie meilę Lietuvai. O iš tikrųjų, tai buvo pasityčiojimas iš Lietuvos darbo žmonių, kurie taip karštai mylėjo savo gimtąjį kraštą, jo gražiąją gamtą, kultūrą, puikias liaudies tradicijas.

Socializmas, išraudamas socialę priespaudą, dovanojo darbo žmogui Tėvynę visame jos grožyje. Gimtąjį kraštą jis papuošė išlaisvinto darbo džiaugsmu, socialine ir nacionaline lygybe! Štai kodėl, esant socializmui, meilė Tėvynei darosi jausmu visuomenės narių širdyse. Ji gimdo didvyrius ne pavieniui, bet milijonais! Štai kodėl ir dabar girdime, kad mūsų šalyje tokia galinga banga liejasi meilė Tėvynei; už tai, kad socialistinė Tėvynė trumpiausiu laikotarpiu pavytų ir pralenktų labiausiai išsivysčiusias kapitalistines šalis, praskintų žmonijai kelius į komunizmą!

Socialistinė meilė Tėvynei jungia savyje gilų internacionalizmą, pagarbą ir meilę visoms tautoms, neapykantą socialinei ir nacionalinei priespaudai, nacionalizmui ir šovinizmui. Tarybinis pilietis sąmoningai pajungia savo asmeninius interesus visuomenės interesams. Ir tokiu būdu meilė Tėvynei tampa giliai humaniška ir gyvibingai jausmu, galinga jėga kovoje už komunizmą.

Buržuaziniai politikai negali suprasti tarybinių žmonių meilės Tėvynei ir Darbo entuziazmo, naujos moralės, kuri formuojasi socializmo sąlygomis.

Žvelgdami į gyvenimo reikinius iš savo taško, kapita-

lo garbintojai nesupranta, kad ne pasipelnymo aistra, kaip tai būna kapitalistiniame pasaulyje, bet siekimas būti naudingais visuomenei yra pagrindinis tarybinių veiklos motyvas.

Buržuazinės visuomenės žmogus, apimtas "auksu karštingės" atlieka tą ar kitą didelį darbą. Socialistinės visuomenės narys nuveikia milžiniškus žygdarbius, siekdamas ne asmeniškai praturtėti, bet žinodamas, kad jo darbas atneš laimę ir džiaugsmą visuomenei, jo vaikams, bus indėlis į komunizmo statybą.

(Bus daugiau)

WASHINGTON. — Protestonų laikraštis Christianity Today viešai pasisako prieš tai, kad JAV prezidentu būtų katalikas.

Jis pastebi, kad Vatikanas deda visas pastangas kontroliuoti tautų vyriausybes. Dažnai jam pavyksta.

Panama ir Panamos Kanalas

Panamos Respublika

Panamos respublika randasi Centrinėje Amerikoje. Ten yra siauriausia sausuma, kuri atskiria Atlanto vandenyną nuo Ramiojo. Panamos respublika turi 28,570 ketvirtinių mylių ir apie milijoną gyventojų.

Panamos respublika gimė pagal komandą iš Washingtono. Tas plotas iki pabaigos 1903 metų buvo dalimi Colombia respublikos.

1880 metais Francūzijos inžinierius F. de Lesseps padarė sutartį su Colombia prakasimui kanalo. Dirbo devynerius metus, Colombia įdėjo dešimtis milijonų dolerių, bet darbas nepavyko. 1898 metais francūzai panaujino darbą, bet ir vėl nepavyko.

19-ojo amžiaus pabaigoje, po Jungtinių Valstijų laimėjimo karo prieš Ispaniją, mūsų šalyje labai sutvirtėjo jaunas kapitalizmas. Jungtinių Valstijų kapitalistai puolėsi į pasaulines rinkas. Nuo Ispanijos jie atėmė kolonijas Atlanto ir Ramiajame vandenynuose. Iš vieno vandenyno laivams plaukti į kitą, aplink Pietinę Ameriką, reikė daugelio tūkstančių mylių kelionę, ėmė daug laiko ir lėšų. Gi per Panamą iš vieno į kitą vandenyną tėra 50 mylių.

Jungtinės Valstijos suplanavo pasiimti prakasimą kanalo, kuris francūzų inžinieriams nepavyko. Ilgai ėjo derybės, bet Colombia reikalavo pilno atlyginimo už įdėtus pinigus ir atitinkamos rendos už kanalo plotą. 1903 m.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilę ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

spalio mėnesį JAV ir Colombia derybos pakriko.

Už kelių dienų, būtent, lapkričio 3 d., Panamoje prasidėjo "revoliucija". Tuoju susiorganizavo nauja valdžia ir paskelbė, kad Panama atsimeta nuo Colombijos. Jungtinės Valstijos ten jau turėjo savo karinius laivus, kurie neprileido Colombijos jėgų. Taip užgimė Panamos respublika.

Panamos respublika yra visai arti Pusiaujo (Ekvatoriaus), tai šilta šalis. Panamoje dera ryžiai, kava, auga bananai, kokusiniai riešutai, cukrinės nendrės ir kiti tropiški augmenys. Jūros turtingos žuvimis. Gamtiškai šalis turtinga, bet turtai plaukia į JAV kapitalistų kišenes. Vietos gyventojai žiauriai išnaudojami. Todėl dabar jie taip energingai protestuoja ir reikalauja: "Gringos, go home!"

Panamos kanalas

Panamos valstybė, užgimus Jungtinių Valstijų glo-

boje, tuoju susitarė su Amerikos vyriausybe. Panamos kanalo prakasimui buvo sudaryta specialią kompaniją, kuri kanalą atidarė 1914 m. rugpjūčio 15 d.

Jungtinės Valstijos sumokėjo Panamai už kanalo sritį \$10,000,000 ir po devynių metų sutiko kasmet mokėti po \$230,000 rendos. Pagal 1936 m. panaujintą sutartį, renda pakelta iki \$430,000 per metus, bet Panama prie kanalo srities (Canal zone) dar pridėjo 19,000 akrų plotą Rio Hata, kur JAV daro karinius pratimus ir moko karius.

Abiemis Panamos kanalo pusėmis Jungtinės Valstijos valdo po 5-kių mylių pločio juostą, viso 648 ketvirtainiškas mylias. 1921 metais užgerinimui Colombijos valstybės, JAV jai atmokėjo \$25,000,000 padarytų išlaidų kanalo prakasimo pradžioje.

Panamos kanalas prakasas išilgai upė ir ežerus. Per sausumą prakasė tik 8 mylias. Kanalas turi ne vien

Jungtinėms Valstijoms, bet ir kitoms šalims svarbos, nes jis sutrumpina laivų keliones. 1956 metais per Panamos kanalą praplaukė 9,700 laivų, apie 45,000,000 tonų įtalpos. Už praplaukimą jų savininkai sumokėjo \$38,300,000. Iplaukos eina kanalo palaikymui, tvarkymui, darbininkų algų apmokėjimui, o kas lieka, tai pelnas.

Jungtinėms Valstijoms ne vien svarbu turėti Panamos kanalą kaip arteriją laivų plaplaukimui, bet ir palaikymui jų įtakos Centrinėje ir Pietinėje Amerikoje. Kanalo srityje lavinami marininkai, kariai; jie pratinami prie tropiško klimato. Ten yra karininkų mokykla, kurioje ruošiami karininkai veiklai Lotynų Amerikoje. Yra orlaukiai, kur nuolatos palaikomos skaitlingos orlaivyno jėgos.

Panamos kanalo sritis labai strateginė karo atžvilgiu kontroliavimui didelių Atlanto ir Ramiojo vandenyno plotų, Centrinės ir Pietinės Amerikos.

Panamos kanalas yra beveik 51 mylios ilgio, 300 pė-

dų pločio jo dugne, ir 41 pėdos gylio. Šliuzai yra tik po 1,000 pėdų ilgio, tai tokie milžinai kaip lėktuvnešis "Forrestal" negali kanalu praplaukti — jie per didelį.

V. Sūnus

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užėikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio šepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Siuntiniai iš Hamiltono

LIETUVA

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiesiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJŲ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisiųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą

siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime muito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiųsime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti ne daugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKES GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

ROJUS MIZARA

Lenkijos Liaudies Respublikoje

Pas Ievos gimnaitį

Zinojau, kad Bialistoko vaivadijoje, Sokolka mieste-lyje, gyvena tolimas mano žmonos gimnaitis Alfonsas Miškinis, tai ir klausiau šeiminkų, ar aš galėčiau kaip nors pas jį nuvykti. Atsakymas buvo:

— Sokolka miestas — apskrities sostinė, stovi netoli Baltarusijos sienos. Tai bus apie 40 kilometrų tolis. Nors keliai slidūs, bet pasiekti galima. Duosime tamsiai mašiną ir šoferį, na, ir važiuokite. Nesvarbu, kurią valandą grįšite — Bialistoke nakvosite.

Aš tuojuo ir rengiausi vykti į Sokolką, bet A. Laševičius užklauskė:

— Ar tamstos žmonos gimnaitis turi vaikų.

— Nežinau.

— O jeigu jų būtų, tai ar jūs turite vaikams kokią nors dovanėlę, nors saldai- nių?

— Neturiu.

— Palaukite truputėlį.

Netrukus man buvo įteiktas gerokas krepšys, pilnas saldainių. Pasirodė, kad Miškiniai turi vaikų, na, ir saldainiai buvo jiems nepaprasta dovana. Niekad nepamiršiu Bialistoko vaivadijos LKDP pirmojo sekretoriaus sumanymo ir rūpesnio.

Buvo tamsu, žvarbus vėjas švilpavo po miestelį. Šoferiui Sokolka mažai tepažįstama, tuo būdu Miškinio gyvenvietę nelengva buvo surasti. Bet jis — patyręs vyras. Tuojuo sustojo palei miestelio rotušę ir ten teiravosi: Jam buvo pasakyta: netrukus atvyks milicijantas ir jis jums padės.

Lenkijos miestuose, kaip ir Lietuvos, milicijantų retai kur matysi. Kiek palaukus, atvyko milicijantas, sėdo į mūsų mašiną ir netrukus mes suradome, ko ieškojome.

A. Miškinis yra gimęs netoli Eisiškių, Lietuvoje, bet iš pat mažens buvo mokamas lenkiškoje mokykloje, tai lietuvių kalbą visiškai pamiršo. Net ir pavardę pakaitė. Dabar jis: Alfons Miszkis. Gyvena su žmona, Sokolkoj gimusia, ir su dviem vaikais — sūnus 6 metų, dukrelė — 8. Turi savo namelį. Kai mes įėjome su milicijantu į vidų, Miškiniai susimastė: manė, gal jie bus kuo nors nusikalta, bet aš tuojuo suraminau, o milicijantas išėjo savais keliais.

Miškinis dirba tūlame sandėlyje, per mėnesį gauna 1,200 zlotų algos. Turi savo karvę (gyvena šale mieste-

lio) ir kiaulių.

Kai paklausiau, ar vaikai eina į mokyklą, atsakė, taip, eina.

— Kuo norite vaikus išmokyti?

Be jokio svyravimo abudu tėvai atsakė:

— Sūnų — kunigu, o dukrelę — vienuole!..

Nustebau. Bet motina aiškino:

— Sūnelis turi "didelį pašaukimą" būti kunigu. Mes jam, štai, įtaisėme ir altorėlį, ir jis kasdien prie jo laiko mišias.

"Altorėlį" sudarė du ar trys abrozėliai, pastatyti ant staliuko.

Na, nieko nepadarysi. Tamsių žmonių dar visur sutiksi. Galimas daiktas, kad sūnus, kai jis užaugs, juoksis iš tėvų naivumo.

Ir "kunigas" ir "vienuolė" tylėjo — jiedu skubiai valgė saldinius, irėmė akutes į mus.

Kaip atrodo Bialistokas?

Ant rytojaus po pusryčių vietos veikėjai aprodinėjo mums savo miestą. Bialistokas karo metu buvo baisiai sužalotas ir jis dar nespėjo visų žaizdų užgydyti. Tačiau jau daug padaryta. Visur matai didžiulius apartamentnamius, valdinius ir kooperatyvinius pagrindais pastatytus. J. Sienkievičius, kuris mums miestą aprodinėjo, sakė:

— Už metų-kitų Bialistoke nebeliks nė vienos karo padarytos žaizdos. Bus naujas miestas, nesimatys jokios lūšnelės.

Fašistiniai vokiečiai buvo pasimoję, matyt, su Bialistoku padaryti tai, ką bandė padaryti su Varšuva. Išžudė daugybę žmonių. Žydų, kurių prieš karą čia gyveno daug, galima sakyti, nebeliko: didelę jų daugumą naciai išžudė, o kiti išbėgiojo. Daug buvo išnaikinta ir lenkų, ir baltarusių, žuvo ir lietuvių.

Nuvykome mes į užmiestį — ten stotasi privatiniai namai, dailūs, vienai šeimai gyventi. Ir tokių namų jau yra keletas šimtų.

Bialistokas, kaip seniau buvo, taip ir dabar — turi didžiulius tekstilės fabrikus. Vieton nacių sugriautųjų, pastatyti nauji, su naujomis mašinomis.

Čia išėina du laikraščiai: lenkų kalba — "Gazeta bialistocka", baltarusių — "Niva". Aplankėme abiejų laikraščių redakcijas ir kalbėjome su redaktorais. "Gazeta bialistocka" spausdina apie 40,000 egz., o "Niva"

mažiau. Baltarusių Bialistoko mieste ir vaivadijoje gyvena nemaža: vieni jų dirba fabrikuose, prie geležinkelių, kiti — valstiečiai. Kiek iš viso Bialistoke gyvena lietuvių, aiškių duomenų nėra. Viso gyventojų miestas turi apie 125,000.

Į Seinus

Vykome į Seinus. Kelias platus, geras, tik slydis. Visur lygumos, o netoli Augustavo prasidėjo miškai — tokie gražūs, didingi!

Suvalkuose pasisukome į dešinę, link Seinų. O kai privažiavome Seinų apskrities sieną, radome mūsų belaukiant dvi mašinas, pilnas žmonių. Tai buvo Seinų apskrities visuomenės veikėjai — lietuviai ir lenkai, atvykę mūsų pasitikti. Tik gaila, kad šaltis neleido ilgiau pastovėti ir šiek tiek atlikti. Užteko to, kad rankomis pasispaudėme.

Seinuose viešbučio dar nėra, tik statomas. Šeiminkams iškilo klausimas: kur mane su Vytautu apgyvendinti?

Išėitis buvo surasta: apgyvendino mus Seinų vidurinės mokyklos direktoriaus darbo kabinete; pastatė ten loves ir mes per visą Seinų apskritį buvimo laiką ten ir gyvenome. Tiesa, "gyventi" nedaug teko, kadangi dienomis ir vakarais reikėjo važinėti po kaimus, pas žmones su pranešimais.

Nakvojomė puikiai.

Svetingieji seiniečiai mus priglaudė geriausiai, kiek galėjo. Man šis vizitas pas juos niekad neišeis iš atminties. Šia proga tenka už tai išarti jiems viešą, draugišką, nuoširdžią padėką.

Kultūriniai ir kitokie duomenys apie Seinų lietuvius

Po visapusiško apsidairymo, po pasikalbėjimų su daugeliu žmonių, patyriau kai kuriuos "apčiuopiamesnius faktus", duomenis apie Seinų apskrities lietuvių kultūrinį gyvenimą. Iš jų pačių lūpų patyriau ir kai ką daugiau, negu buvau girdėjęs Varšuvoje ir Bialistoke.

Lenkijoje gyvuoja Lietuvių Visuomeninė Kultūrinė Draugija su apie 700 narių. Draugijos rateliai (kuopos) veikia visoje Lenkijoje, kur tik randasi lietuvių — Varšuvoje, Krokovoje, Ščečine, Bialistoke ir kt., iš viso 28 rateliai. Bet Draugijos centras yra Seinuose (pirmiau buvo Punske). Neseniai įvyko šios draugijos ratelių atstovų suvažiavimas: šaukė-

jai labai norėjo, kad aš atvykčiau į suvažiavimą, deja, negalėjau tai padaryti. Nariai į Draugiją moka tik po 12 zlotų per metus, vadinasi, mokeskis mažytė, nežymi. Draugijai materialiai verstitis padeda Lenkijos vyriausybė.

Seinų apskrityje veikia penki saviveiklos rateliai ir vienas choras (Punske). Girdėjau jį dainuojant — visai gražiai atlieka savo uždavinį. Draugija nuolatinių, apmokamų tarnautojų turi du.

Draugijos prezidiuman įeina 19 asmenų, o valdybą sudaro sekami žmonės:

Pirmininkas — Algirdas Skripka.

Jo padėjėjas — Ant. Čep-linskas.

Sekretorius — Jonas Kmie-liauskas.

Iždininkas — Ant. Jučė.

Nariai: Aldona Leončikienė ir Jonas Karčiauskas.

Revizijos komisiją sudaro trys asmenys, o jos pirmi-ninkas — Vincas Žilinskas.

Pastarasis suvažiavimas padarė kai kurių pakaitų valdyboje ir dabar tikimasi, kad kultūrinis darbas tarp lietuvių eis sklandžiau negu ėjo pirmiau.

Lietuviški kolūkiai

Lietuviškų kolūkių čia dabar yra net aštuoni ir visi dar, palyginti, nauji, dar neturi užtenkamai patyrimo, bet žada gyvuoti, o vyriausybė jiems visaip padės.

Sekamosiose vietose veikia kolūkiai: Pelaliuose, Oskiniuose, Kampučiuose, Pristavonyse, Palūnuose, Vidurgiriuose, Valinčiuose, Trompuliuose.

Kolūčiai turi savo kitokių pavadinimus — pavyzdžiui: "Ateities" kolūkis, ir t.t. Lietuviai juos vadina lietuviškais pavadinimais, o lenkai, oficialiai, aišku, lenkiškais.

Yra vienas valstybinis ūkis, kuriame teko būti. Jis neseniai įsikūrė, ir jau statomos darbininkams naujos gyvenvietės. Užėjome į valstybinio ūkio kalvio butą: šiltas, švarus, turi du kambarius. Radome kalvio žmonių su sūneliu. Ji virė pietus: sriubą su dideliu šmotu lašinių — taip gardžiai visas kambarys kvėpėjo! Čia jau įvesta elektra.

Valstybinio ūkio direktoriaus pareigas eina lenkų tautybės žmogus, malonus vyras, ir gerai kalbąs lietuviškai. Gyrė, kad lietuviai geri darbininkai, kad ūkis tvarkosi sklandžiai.

Punske yra gražūs lietuvių Kultūros namai. Juose mums buvo padarytas priėmimas — užkandžių ir išgėrimų vaišelės. Punkskiečiai dailiai padainavo lietuviškų dainų.

Punske, kaip sakytą, yra bažnyčia, kur klebonauja kun. Juozas Šuminskas. Pa-

maidos vyksta lietuviškai.

Mitingai, kuriuose teko daryti pranešimus, įvyko: Seinuose, Vidurgiriuose, Juodeliškėje, Punske ir Klevuose.

Klevuose mitingas įvyko prie žibalinės lempos šviessos. Po kalbų jaunimas pašoko keletą tautinių šokių, o po to viename kambaryje vyko šokiai, kur galėjo šokti kas norėjo; kitame buvo duota užkandžių. Tai buvo paskutinis mano susitikimas su seiniečiais. Bet jis buvo labai įdomus.

Be kitų, sutikau Danutę Nevilytę, Zvikelių septynmėtės mokyklos mokytoją, kuri išsamiau papasakojo apie savo darbą mokykloje.

Oras buvo labai šaltas, ke- liai užpūsti, ir aš stebėjau- si, kad, nežiūrint į tai, susi- rinko tiek daug valstiečių į mitingą.

Įdomu tai, kad laike šokių pastebėjau keletą jaunų mergaičių, atsisakiusių šokti.

— Kodėl gi jūs nešokate? — klausiau. — Matau, noro turite.

Jos nedrįso nieko atsakyti, bet kažkas prasitarė:

— Adventas, mat! Bijosi tėvų.

— Gerai, — sakau, — jei- gu jau nuodėmė advente šokti, tai nuodėmė ir būti ten, kur kiti šoka. Amerikoje katalikiškas jaunimas šoka ir advento metu: Lietuvoje — tas pats.

Ilgokai į mane žiūrėjusi, viena moteriškė tarė:

— Aš nemanau, kad būtų nuodėmė advente šokti, bet tokia jau pas mus tradicija: tėvai taip darė, tai ir mes juos sekame.

— Tamstos tėvai avėjo vyžomis, o dabar — batais, — tariau jai. — Jie buvo nemokyti, tamsūs.

Mitingas ir šokiai vyko bibliotekoje, palaikomoje name, kuris priklauso tūlam ūkininkui. Man kažkas pakūždėjo, kad namo savininkas smarkiai supyko ant šokėjų, taipgi ir ant armonisto už tai, kad "laužo dievo prisakymus", kad "išnevoži- ja" jo namus.

Balso "dovanos"

Blogų darbų čia yra atli- kes kunigo Končiaus kontroliuojamas Balfas. Sugraib- tės žmonių adresų, Balfas buvo pradėjęs siuntinėti Seinų apskrities žmonėms pundelius - siuntinius visokių ryzų ir kitokių daiktų.

JAV klerikalai pasiryžo Seinų apskrityje gyvenan- čius lietuvius "pakreipti sa- vo pusėn", demoralizuoti, nustatyti juos prieš Lenkijos Liaudies Respubliką, na, ir prieš Tarybų Lietuvą. Su- rinktomis iš Amerikos lietu- vių aukomis, Balfas supirki- nėjo visokius rūbelius ir juos ėmė siųsti į minėtą apskri- tį. Siuntė be jokios atodai-

ros, bile kam. Pavyzdžiui, Seinų apskrities Jungtinės Darbininkų Partijos pirmajam sekretoriui, kuris yra lenkų kilmės, Balfas, taipgi prisiuntė pundelį. Juokiasi tas žmogus, kiek drūtas. Jis klausė:

— Pasakykite tamsta man, kodėl tie Balfio vadovai tokie kvaili? Aš gi nebadauju, nesu nuogas. Užtenkamai visko turiu. Tai kam jie man siunčia? Kodėl jie šitaip švaisto žmonių pinigus? Aš jų neprašiau!

Atsakyti aš jam, iš tikrųjų, negalėjau. Nežinau, kas pasidarė Končiu ir jam tolygiems. Tik žinau, kad jie čia košės tai privirė užtenkamai. Jie siuntė siuntinius daugiausiai turtingesniems valstiečiams, tai kai biednesnieji sužinojo, sukėlė skandalą, ir dabar keikia Balfą ir jo vadovus. Keikia ir tuos, kuriems siuntė.

Priminti galiu ir tai: su siuntinėliais Balfio ritieriai bandė įkišti ir savo klerikaliskos propagandos, nukreiptos prieš socialistinę santvarką, už kurią Lenkijos žmonės kovoja.

Labai prastai į balfiečius žiūri ir Lenkijos vyriausybė, ir Jungtinė Darbininkų Partija.

Seinų apskrities lietuviai valstiečiai yra gerai pavalgę, gražiai apsirengę ir jokių aukų iš JAV klerikalų nenori.

“Ir mes dzūkai...”

Kai, susitikęs su seiničiais lietuviais pasakydavau, jog esu dzūkas, tai jie su dziaugsmu surikdavo: “Ir mes dzūkai... Čia pat, va anapus sienos stovi Lazdijai...”

Bet dzūkuoti jie mažai te dzūkuoja.

Kaip minėjau, turėjau penkis susitikimus, mūsiškai — penkias kalbas. Du įvyko bibliotekose, vienas valsčiaus kanceliarijoje, o Seinuose ir Punske — salėse. Visur žmonių buvo tiek, kiek tilpo. Didžiausias mitingas buvo Punske — lietuvių vidurinės mokyklos auditorijoje. Pastatas naujas, dailus: įvesta elektros šviiesa. Čia vaikučiai pašoko tautinių šokių, čia vietos choras padainavo keletą lietuviškų dainelių. Po to buvo duota užkandžių, kur teko gerokai pasikalbėti su veikėjais.

Mane tiesiog stebino tai, kad tokiame blogame ore — šaltis didelis, pūga, nemaža sniego buvo priversta, — o vis tik žmonės atėjo į mitingus — vieni po keletą kilometrų atvyko pėsti, kiti važiuoti, žinoma, arkkliais.

Kalbų žmonės klausėsi labai atidžiai.

Kalbėjau aš jiems apie tai, ką mačiau, ką girdėjau Lietuvoje, dalijausi su jais pirmaisiais savo išpučiais, įgy-

tais Lenkijos Liaudies Respublikoje, pasakojau apie Amerikos lietuvius, apie jų gyvenimą, jų buitį.

Mano pranešimų išvada buvo tokia: Būkite gerais lietuviais, nepamirškite savo kalbos, kartu būkite gerais Lenkijos Liaudies Respublikos piliečiais. Jums buvo proga repatrijuotis į Lietuvą, jūs ta proga nesinaudojote, nenorėdami palikti čia kitiems savo žemės, todėl dabar liekasi jums viena išėitis: įsijungti į Lenkijos liaudies visuomeninį gyvenimą, kartu su visos Lenkijos liaudimi statyti socialistinę santvarką.

Po to sakydavo neilgą kalbą V. Zenkevičius, nušviesdamas kai kuriuos svarbesnius pasiekimus Tarybų Lietuvoje.

Po kalbų iš publikos kil-davo klausimų. Daugiausiai seiničiai domisi buitimi Lietuvoje; Amerika jiems yra kažkoks abstraktus kraštas, kurio jie nematė ir nesitiki matyti. Kas kita Lietuva, nuo kurios jie buvo atskirti prieš apie 40 metų. Jie viskuo, kas Lietuvoj vyksta, domisi. Jie labai trokšta Lietuvą aplankyti, pamatyti tarybinę santvarką. Lietuvą aplankyti čia nori visi. Kai kurie jų Lietuvoj turi savo gimines, susirašinėja su jais. Kai kurie turi palikę nemažą pažįstamų.

Bet susitikimo, apsilankymo problema dar vis nėra lengva. Siena tarp Lenkijos lietuvių, gyvenančių Seinų apskrityje ir Lietuvos, dar nėra, taip sakant, susisieki-mams atdara. Galvojama, spėjama, jog šiame ruošte bus galima laisvai per sieną pereiti; bus galima vieniems kitus aplankyti laisvai. Kada tai bus, liekasi palaukti ir pamatyti.

Reikia atsiminti, kad priešas nesnaudžia. “Vakarai” stengiasi per Lenkiją pasius-ti į Lietuvą savo šnipus. Pasiuntimas į Lietuvą, reiškia pasiuntimą į visą Tarybų Sąjungą. Man vienas žymus pareigūnas Varšuvoje sakė:

— Jūs galite įsivaizduoti, kiek “Vakarai” į Lenkiją siunčia savo agentų visokioms diversijoms. Ir daugelis jų visa daro; kad galėtų būti arčiau Tarybų Sąjungos, kad galėtų slapta sieną pereiti.

Aš jo klausiau, ar tiesa, kad į Lenkiją iš Lietuvos slapta įsibrovė kai kurie asmenys, banditizmo metais Lietuvoje žudę žmones?

— Be abejonės, tiesa, — atsakė jis. — Bet gi mes negalime jų suimti ir bausti, neturėdami įrodymų. Kai kuriais atsitikimais mes darome taip: nužiūrėtiesiems neleidžiame pasienyje gyven-ti.

Dėl spaudos, literatūros ir vadovėlių

Be spaudos, be literatūros lietuvišką žodį išlaikyti labai sunku. Na, o kaip minėjau, savo laikraščio Lenkijos lietuviai dar neturi, net kai ir turės, ji bus nedidelė — gal mėnesinis, gal dukart savaitinis žurnalas ar laikraštis. Bet lietuviai gali prumeruoti spaudą iš Lietuvos, — kai kurie ją ir prumeruoja, bet tokių dar nedaug. Patariau jiems įsirašyti, jei ne lietuviškų dienraščių, tai nors savaitraščių bei žurnalus, tokius, kaip “Valstiečių laikraštis”, “Švyturys” bei “Tarybinė moteris”. Reikėtų, kad į kiekvieną biblioteką, kurią čia yra keletas, ateitų lietuvišką spaudą.

Sia proga noriu tarti žodį ir JAV bei Kanados pažangiesiems lietuviams: jei turite Lenkijoje giminių, užsakykite jiems “Laisvę” bei “Vilnį”. Taip darydami, atliksite didžiulį, naudingą apšvietos darbą. Knygų taipgi reikėtų jiems pasiūsti.

Vienoje kaimo bibliotekoje esant, priejo prie manęs bibliotekininkė, Teresė Jablonskaitė, nešina mano knyga ir sako:

— Ar galėtumėte tamsta mums autografuoti savo knyga?

Nustebau! Pasirodo, kad Seinų apskrityje esančiose bibliotekose yra po keletą ir mano knygų. Yra žinoma, po keletą egz. ir tarybinių Lietuvos rašytojų, bet greta jų yra ir senų, neturinėčių aktualios reikšmės.

Ši biblioteka buvo pavyzdinčiai sutvarkyta, knygos surūšiuotos.

— Apie kiek čia yra iš viso knygų? — klausiau malonios merginos.

— Lenkiškų — 1,528, o lietuviškų — 380 egz. — buvo atsakymas.

— Kodėl tiek mažai lietuviškų?

— Todėl, kad neturime; nėra iš kur jų gauti.

Teiravausi kitoje bibliotekoje — padėtis panaši. Tik čia man pasakyta dar ir tai:

— Amerikos reakcionieriai bandė mus užverstį savo knygomis, bet mes jų į savo biblioteką neįsileidžiame; mums reikia pažangios literatūros, žmonės šviečiančios, o ne sulaikančios nuo progreso. Mūsų šalis — socialistinė; mūsų žmonės reikia paruošti naujam gyvenimui, perauklėti, o ne stumti jų sąmonę į viduramžius.

Tai pasakiusi, mergina pridėjo:

— Prašau neskelbti spaudoje mano pavardės.

Kodėl ji nenorėjo, kad jos pavardę laikrašty skelbčiau, nepatyrčiau — nebuvo užtenkamai laiko išsiaiškinti.

Vadovėliai

Seinuose įsigijau trejetą mokykloms skirtų vadovėlių: “Šaltinėlių”, “Skaitymai II klasei” ir “Skaitymai III klasei”.

“Šaltinėlių” parengė Juozas Vaina, “Skaitinius II klasei” paruošė Z. Karpinskaitis, Terepova ir J. Stoškeliūnas, “Skaitinius III klasei” — Tadeušas Kovzanas ir Blandina Lisiecka, o lietuvių kalbon vertė Anna Gniadovska-Lau. Visi trys vadovėliai dailiai iliustruoti. Išleido Valstybinė leidykla Varšuvoje.

“Skaitiniuose” yra nemaža ištraukų ir iš tarybinių-rusų lietuvių ir kitų tautų — rašytojų ir poetų kūrinių. Galima suminėti tik kai kuriuos lietuvius: A. Jonynas, A. Kazanavičienė, E. Mieželaitis, A. Venclova, A. Matutis, J. Janonis, Žemaitė, S. Nėris, Maironis, P. Cvirka, B. Sruga, A. Vienuolis, L. Gira, J. Jurginis, Lazdynų Pelėda, K. Kubilinskas, V. Montvila ir kt.

“Skaitiniai” gan įvairūs. Nemaža yra ir pačių lenkų pažangių poetų ir rašytojų raštų ištraukų. Tačiau, man vienas Lietuvos rašytojų, susipažinęs su “Skaitiniais” sakė, kad kai kurie vertimai lietuvių kalbą neturi reikiamo literatūrinio lygio. Aš, žinoma, nebūdamas jokiu kalbos ekspertu, apie tai negaliu nieko pasakyti.

Rašant šiuos žodžius, o, man ir prisimena A. Slavo pasakojimas: būtų geriau, kad daugumą lietuviškoms mokykloms Seinų apskrityje vadovėlių švietėjai parsitrauktų iš Tarybų Lietuvos.

Vienas geras laisvietis parašė man laišką, prašydamas, kad aplankyčiau jo gimines, gyvenančius kaimuose netoli Seinų. Bet aplankyti visus jo gimines tiesiog nebuvo galima: snigo, keliai užpustyti. Dėl to nusitariau aplankyti tik vieną, patį artimiausią jo giminių.

Giminaičio šeimą sudaro devyni asmenys; turi 19 hektarų žemės. Gyvulių turi tris arklius, šešias melžiamas karves, šešias avis, dvidešimt dvi kiaules. Gyvenamasis namas geras: keturi kambariai.

Pasikalbėjęs, klausiau: — Ar norite, kad jums elty laikraštis “Laisvė”? Jūsų giminais minėjo, jei norite, jis ją užsakys.

— Labai norėčiau, kad užsakytų. Kadaisė, jau senokai, mes “Laisvę” gaudavome; visi skaitėme, duodavome ir kitiems kaimynams.

Pastebėjau ant sienų net per daug “šventų abrozų”.

Atsisveikinant žmogus nedrąsiai tarė:

— Norėčiau vieno prašymėlio.

— Gerai, sakykite.

— Ar negalėtumėte jam pasakyti, kad jis prisiųstų man iš Amerikos lietuviškų maldaknygių?

— Nejaugi jūs čia neturite užtenkamai maldaknygių?

— Turime, ale amerikoniška gal bus geresnė, šventesnė... Pažadėjau jo prašymą išpildyti, ir kartu pagalvoju: kaip keistai kai kurie žmonės Ameriką įsivaizduoja — net ir maldaknygės jiems ten šventesnės!..

(Bus daugiau)

Advokatas - Notaras
WILLIAM PALAMAR
Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lilia Flower Shop
630 QUEEN ST. W. TORONTO
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4188

ZUVŲ PARDUOTUVĖ
Parkdale Fish
2204 Dundas St. W. — Toronto
Roncesvalles & Dundas Kampas
Telefonas LE. 2-2692
Parduodame šviežias, rūkytas ir konservuotas žuvis
Didelis pasirinkimas rūkytų ungiurių.

Širdinga Padėka

Sausio 22 dieną mirė mano brolis Jonas Kirvela, sulaukęs 74 metų amžiaus. Man, jo broliui, ir jo sūnui su šeima ir dviem dukterims su šeimomis buvo didelis širdies skausmas ir liūdės netekus mylimo brolio ir vaikų tėvo. Bet tą liūdėsį pergyventi buvo daug lengviau, kuomet mūsų geri draugai ir pažįstami mus visus atjautė ir paguodė.

Už tai aš, brolis Vincas Kirvela, Jono sūnus Valteris Kirvela su šeima, duktė Mary Satach su šeima ir duktė Helen Scheuerman su šeima, tariam širdingą aciū visiems už gėles, kaip kanadiečiams, taip ir detroitiečiams, visiems kurie dalyvavo laidotuvėse, M. Balčiūnui už pasakytas kalbas koplyčioje ir kapinėse ir nušvietimą jo gyvenimo ir troškimų. Taipgi grabo nešėjams, laidotuvių direktoriui V. Bauzai, šeiminkėms už nupirkimą ir pagaminimą valgių, Detroito Lietuvių Klubui už suteiktą vietos veltui, ir visiems kuom nors prisidėjusiems prie mūsų suraminimo liūdėsio valandoje.

Lietuvoje paliko vienas brolis ir sesuo su šeimomis. Velionis buvo laisvų pažiū-

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Toronto Kuopos Ruošiamas

Liaudies Balso Vajaus Užbaigtuvių

Banketas - Šokiai

Šeštadienį, Vasario (Feb.) 13 d.

Lietuvių Salėj, 160 Claremont St.

Bus patiekta karšta vakarienė. Pasivašininimui įvairūs gėrimai. Šokiams geras orkestras.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti

Vakarienė bus patiekta 6.30 val. vak.
Vakarienei ir šokiams bilietas \$2.00

Vajaus Komitetas

TORONTIEČIŲ KRONIKA

Didelė "Šiaur Partija"

Toronte jau tradicija ruošti "šiaur partijas" dėl jaunavedžių, kad suteikus moterims progą įteikti savo dovanas jauniems dėl pradžios

ry, tad buvo palaidotas laisvai, kaip jis pageidavo.
Vincas Kirvela

jų šeimyninio gyvenimo. Praėjusį sekmadienį tokia "šiaur partija" Lietuvių salėj buvo dėl F. ir V. Rušėnų, kurie apsidė kiek laiko atgal. Mat prieš vestuves nebuvo progos suruošti tokią partiją.

Partija buvo labai didelė, moterų buvo pilna salė, ir jaunavedžiams buvo įteikta daug gražių ir vertingų dovanų. O rengėjos labai skaniai pavaišino visas moteris. Buvo tikras balius.

Apie jaunavedžius jau buvo rašyta ryšium su vestuvėmis, tad dabar nėra reikalo kartoti.

Susipažinkit su Kinija

Vasario 15 dieną bus pradėtas rodyti filmas apie senąją Kiniją Radio City kinateatre. Filmą spalvotas ir labai gerai pagamintas.

Pažymėtina tas, kad šis filmas vaizduoja senąją Kiniją, kokia ji buvo prieš revoliuciją. Kas įdomaujasi Kinija, ypač jos gyvenimu pirmiau, turi būtinai pamatyti šį filmą.

Mirė P. Daugėla

Praeitą pirmadienį, vasario 8 d., mirė Povilas Daugėla, 58 metų amžiaus, iš amato žinomas batsiuvis. (Ne

Pirmu Kartu Toronte!
Iš Kinijos! Spalvota!

"New Year Sacrifice"

(Su angliškais paaškinimais)

Naujos Kinijos pagamintas filmas apie senąją Kiniją. Nepaprastai gražus.

Pradedamas rodyti vasario 15

RADIO CITY
BATHURST AT ST. CLAIR

P. Daugėla — siuivyklos darbininkas).

Nuliūdime paliko žmoną, sūnų, marčią, anūkus ir artimuosius.

Rep.

MASKVA. — Miesto oficialai planuoja statyti požeminiam traukiniams liniją sujungimui miesto su aeroportu Vnukov. Linijos ilgumas bus apie 15 mylių.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — priinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.
Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Toronto 8, Ont. Tel. HO. 6-8252

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

DETROIT, MICH.

LIETUVIŠKA UŽEIGA

SCOTT'S INN

330 E. Congress at Randolph
(Skersai gatvę nuo Grey autobusų stoties)

Draugiškai patarnaujama
Alus — Vynas ir įvairūs likeriai

Savininkai
Jean ir Al

Telefonas
Woodward 4-7128

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paėina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Toronto
Tel. LE. 2-5191